

UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚROVEŇ A KVALITA SLUŽIEB KÚPEĽNÝCH ZARIADENÍ

Bakalárska práca

Študijný program: kulturológia v špecializácii riadenie kultúry a turizmu

Školiace pracovisko: Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v Nitre

Školiteľ: PhDr. Katarína Kompasová, PhD

Nitra 2012

Michaela Raganová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že bakalársku prácu som vypracovala samostatne s použitím literatúry, ktorú uvádzam v zozname Literatúra a pramene.

V Nitre dňa 20.4.2012

.....
Michaela Raganová

Pod'akovanie

Ďakujem školiteľke PhDr. Kataríne Kompasovej, PhD, pani Patrícii Šimečkovej z Kúpeľov Trenčianske Teplice, a.s. a pani Tamare Daoud Klein z Kúpeľov Piešťany, a.s. za odbornú pomoc pri zostavovaní bakalárskej práce.

ABSTRAKT

Práca sa zaoberá problematikou kúpeľného cestovného ruchu a analýzou kúpeľných, ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb, ktoré sú poskytované zákazníkom kúpeľov Trenčianske Teplice a Piešťany. Teoretická časť sa zaoberá vymedzením pojmov súvisiacich s kúpeľníctvom a vyhláškou č. 577/2004 Z.z. o poskytovaní zdravotnej starostlivosti hradenej zdravotnými poisťovňami. Ďalej zahŕňa kategorizáciu ubytovacích zariadení a ich následné zaradenie do tried na základe vyhlášky č. 277/2008 Z.z. Taktiež rozoberá požiadavky na zariadenia spoločného stravovania. Charakterizuje pojem kultúra a iné s ním súvisiace. Praktická časť predkladá stručný opis geografie a histórie kúpeľov a následne analyzuje konkrétne služby ponúkané v oboch kúpeľných zariadeniach. Na základe analýzy je potom možné vykonať komparáciu úrovne a kvality poskytovaných služieb. Tie sú v zápätí názorne porovnávané pomocou grafov.

Kľúčové slová: kúpeľný cestovný ruch, kúpele Trenčianske Teplice, kúpele Piešťany, úroveň a kvalita, analýza

ABSTRACT

Bachelor thesis deals with issue of spa tourism and analysis of spa, accommodation, food and additional services provided to guests of Trenčianske Teplice and Piešťany spa. Theoretical part deals with defining terms connected with spa and with regulation number 577/2004 Collection of Laws about providing healthcare covered by healthcare insurance company. Then it includes categorisation of accommodation and classification by quality class according to regulation number 277/2008 Collection of Laws. It also describes requirements for catering units. It characterizes term culture and others connected with it. Practical part starts with short description of geography and history of spas and consequently analyzes concrete services offered in both spas. On the base of analysis is then possible to do comparison of level and quality of providing services. They are consequently compared in graphs.

Key words: spa tourism, Trenčianske Teplice spa, Piešťany spa, class and quality, analysis

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 CIELE PRÁCE.....	10
2 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA.....	11
3 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ.....	13
3. 1 Použitá literatúra	13
3. 2 Kúpele a kúpeľný cestovný ruch.....	14
3. 3 Ubytovacie zariadenia, kategorizácia a zaradenie do tried.....	15
3. 4 Zariadenia spoločného stravovania a pohostinské odbytové strediská.....	17
3. 5 Kultúra kúpeľného mesta a kultúrny cestovný ruch.....	18
4 KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE.....	19
4. 1 Geografia a história kúpeľov Trenčianske Teplice.....	19
4. 2 Kúpeľné služby poskytované v Trenčianskych Tepliciach.....	20
4. 2. 1 Indikácia kúpeľov Trenčianske Teplice a ich liečivá voda.....	20
4. 2. 2 Termálne kúpele a balneoterapia.....	21
4. 2. 3 Liečebné a relaxačné procedúry v kúpeľoch Trenčianske Teplice	22
4. 2. 4 Pobyty v kúpeľoch Trenčianske Teplice.....	23
4. 3 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v Trenčianskych Tepliciach.....	24
4. 3. 1 Liečebný dom Krym.....	25
4. 3. 2 Liečebný dom PAX.....	26
4. 3. 3 Liečebný dom Hotel Slovakia.....	28
4. 4 Možnosti využitia voľného času – kultúra a atrakcie Trenčianskych Teplíc.....	29
5 KÚPELE PIEŠŤANY.....	34
5. 1 Geografia a história kúpeľov Piešťany.....	34
5. 2 Kúpeľné služby poskytované v kúpeľoch Piešťany.....	35
5. 2. 1 Indikácia kúpeľov Piešťany a ich liečivá voda.....	36
5. 2. 2 Termálne kúpele.....	36
5. 2. 3 Piešťanské sírne bahno a masáže	37
5. 2. 4 Pobyty v kúpeľoch Piešťany.....	38
5. 3 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v Piešťanoch.....	40
5. 3. 1 Danubius Health Spa Resort Thermia Palace Hotel Piešťany.....	41
5. 3. 2 Danubius Health Spa Resort Balnea Esplanade a Balnea Palace Hotel.....	42

5. 3. 3 Spa Hotel Balnea Grand a Balnea Splendid Hotel Piešťany	44
5. 3. 4 Spa Hotel Jalta & Dependance Hotel Piešťany.....	45
5. 3. 5 Villa Berlin.....	46
5. 3. 6 Spa Hotel Pro Patria Hotel Piešťany.....	47
5. 4 Možnosti využitia voľného času – kultúra a atrakcie Piešťan.....	48
6 KOMPARÁCIA ÚROVNE A KVALITY KÚPELNÝCH ZARIADENÍ.....	51
6. 1 Komparácia návštevnosti kúpeľov v roku 2010.....	51
6. 2 Komparácia úrovne a kvality ubytovacích zariadení na základe tried.....	52
6. 3 Komparácia kvality kúpeľných služieb.....	54
6. 4 SWOT analýza kúpeľov Trenčianske Teplice a Piešťany.....	55
ZÁVER.....	59
LITERATÚRA A PRAMENE.....	61

ÚVOD

Minerálne vody, v antike nazývané aj termy, človek oddávna využíval pre svoje dobro. Využívanie minerálnych vôd na Slovensku, či už organizované alebo voľné, má neobvykle bohatú tradíciu. Kúpeľníctvo patrí k najstarším spôsobom liečenia, ktoré človek poznal a skúsil. Spočiatku sa ľudia kúpali v jednoducho upravených prírodných výveroch, potom v dokonalejšie vybudovaných zariadeniach. Neskôr kúpele prestali byť voľne prístupné, postupne sa stávali objektom podnikania a centrom spoločenského života. Vznik a zánik kúpeľných miest súvisel s možnosťami jednotlivých regiónov a historickým obdobím, pretože v cestovnom ruchu sa dynamika vývoja prejavuje tak, ako v každej inej sfére života. Navyše cestovný ruch je veľmi háklivý na zmeny, najmä na celospoločenské trendy, ktoré ovplyvňujú správanie spotrebiteľov.

Problematika kúpeľníctva je zaujímavou témou na písanie bakalárskej práce, pretože práve pri súčasnom nezdravom životnom štýle zapríčineným stresmi, sedavým zamestnaním, nedostatkom pohybu, či workoholizmom nadobúda kúpeľníctvo stále väčší význam. Kúpeľná starostlivosť v dnešnej dobe využíva najmodernejšie poznatky vedy a výskumu z oblasti balneológie, fyzikálnej medicíny, liečebnej rehabilitácie a zdravej výživy. Zameriava sa nielen na bezprostrednú a následnú kúpeľnú starostlivosť, ale aj na prevenciu širokej škály ochorení. Veľkou devízou kúpeľných miest je práve ich prostredie s dostatkom kultivovanej zelene, kludových zón, kultúrnych zariadení, športovísk a takisto bohatá gastronómická ponuka a množstvo ubytovacích zariadení.

V súčasnosti sa v Slovenskej republike nachádza dvadsaťpäť kúpeľných miest. Nakoľko nie je možné v bakalárskej práci všetky opísať, boli zvolené Kúpele Trenčianske Teplice, a. s. a Kúpele Piešťany, a.s., ktorých spoločným znakom je zameranie na liečbu pohybového aparátu. S dynamicky sa rozvíjajúcou spoločnosťou sa menia aj nároky klientov na poskytované služby. Pre úspešné fungovanie podniku je taktiež potrebné neustále sledovať legislatívu, ktorá sa často mení a zisťovať aktuálne trendy a im prispôbovať ponuku. Dobrým predpokladom na dosiahnutie cieľov je fakt, že slovenské kúpeľníctvo bez pochyb patrí kvalitou svojich komplexných služieb medzi najvyspelejšie „kúpeľnícke“ krajiny v Európe. Bakalárska práca analyzuje kúpeľné, ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby a na základe získaných výsledkov komparuje úroveň a kvalitu služieb poskytovaných v kúpeľoch Trenčianske Teplice a Piešťany.

1 CIELE PRÁCE

Hlavným cieľom bakalárskej práce je analýza služieb, ich úrovne a kvality vo vybraných kúpeľných zariadeniach, konkrétne v Trenčianskych Tepliciach a Piešťanoch.

Kvôli dosiahnutiu hlavného cieľa je nutné určiť si niekoľko čiastkových cieľov. Na uvedenie do problematiky treba vymedziť základné pojmy súvisiace s kúpeľníctvom, ubytovacími a stravovacími zariadeniami a iné. Pri ubytovacích a stravovacích zariadeniach práca vychádza z vyhlášky MH SR č. 277/2008 a č. 533/2007. Cieľom praktickej časti je analyzovať služby poskytované v kúpeľoch Trenčianske Teplice, a. s. a v kúpeľoch Piešťany, a.s. Tieto kúpele boli vybrané z dôvodu rovnakej indikácie, teda liečby pohybového aparátu. Na uvedenie do problematiky je treba stručne charakterizovať geografické podmienky a históriu oboch kúpeľov. Konkrétne sa práca zaoberá kúpeľnými, ubytovacími, stravovacími a doplnkovými službami, respektíve voľno časovými aktivitami. Po analyzovaní služieb je cieľom vytvoriť komparáciu získaných údajov pomocou grafov a SWOT analýzy, a tak zhodnotiť úroveň a kvalitu vybraných kúpeľných zariadení.

2 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

Východiskovým zdrojom informácií uvedených v bakalárskej práci bolo použitie odbornej literatúry a informačných brožúr z oboch kúpeľov a z Nitrianskej krajskej a Univerzitetnej knižnice. Pri uisťovaní sa o rôznych číselných údajoch alebo zisťovaní aktuálnych a doplňujúcich informácií o danej problematike bol potrebným zdrojom aj internet. Veľmi prínosným pre bakalársku prácu bol taktiež riadený rozhovor s pani Patríciovou Šimečkovou z kúpeľov Trenčianske Teplice. Pri podrobnom rozpracovaní jednotlivých informácií a následnom spájaní ich do jednotného textu boli použité metódy analýzy a syntézy. Aby sa predišlo prípadným mylným informáciám musela byť využitá aj komparácia.

Počiatočnou fázou práce bolo stanovenie si hlavného cieľa, zhromažďovanie a následné selektovanie informácií potrebných pre napísanie bakalárskej práce. Nakoľko existuje veľmi málo knižných publikácií o komplexných službách poskytovaných v oboch kúpeľoch, bolo potrebné uskutočniť terénny výskum a informovať sa v jednotlivých kúpeľných zariadeniach. Až potom mohlo dôjsť k ďalšej fáze, a teda k samotnému písaniu bakalárskej práce.

Tretia kapitola je rozdelená do niekoľkých podkapitol, v ktorých sú podrobne popísané pojmy súvisiace s praktickou časťou práce. Slúži na lepšie pochopenie problematiky a uvedenie do nej. Nachádzajú sa tu definície pojmov ako kúpele, kúpeľný cestovný ruch, ďalej podrobná kategorizácia a klasifikácia ubytovacích zariadení podľa vyhlášky MH SR 277/2008 Zbierky zákonov, požiadavky na zariadenia spoločného stravovania podľa vyhlášky 533/2007 Zbierky zákonov a definícia pojmu kultúra.

Štvrtá a piata kapitola sú takisto rozdelené do niekoľkých podkapitol a statí. Obsahujú základné informácie o geografických a historických podmienkach vzniku oboch kúpeľov. Ďalšia podkapitola sa venuje opisu kúpeľných služieb. Začína určením indikácie kúpeľných zariadení. Konkrétne dva kúpele boli vybrané práve na základe spoločnej indikácie, ktorou je liečba pohybového aparátu. Kapitola pokračuje charakterizovaním liečivej vody, ktorá sa v kúpeľoch nachádza, termálnych kúpeľov a balneoterapie. Dôležitou súčasťou práce je aj opis liečebných a relaxačných procedúr a pobytov, ktoré kúpele poskytujú. Nasledujúca podkapitola sa zaoberá možnosťami ubytovania a stravovania v daných kúpeľoch. Nakoľko nebolo možné opísať všetky ubytovacie

zariadenia, teda aj tie, ktoré patria súkromným osobám alebo firmám, boli vyselektované len zariadenia, konkrétne kúpeľné domy a kúpeľné hotely, ktoré patria pod Kúpele Trenčianske Teplice, a.s. a Kúpele Piešťany, a.s. To isté platí aj pre stravovacie zariadenia. No pre zaujímavosť je na začiatku každej kapitoly spomenutý celkový počet ubytovacích zariadení každého kúpeľného mesta. Štvrtú podkapitolu tvorí prehľad možností využitia voľného času, či už kultúrneho alebo športového charakteru. V oboch kapitolách sa po analýze služieb nachádza komparácia úrovne a kvality v podobe grafov a SWOT analýzy. Výsledky práce a osobné postrehy sú spracované v závere bakalárskej práce.

3 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

K hlavným dôvodom účasti na kúpeľnom a liečebnom cestovnom ruchu patrí najmä snaha o zlepšenie zdravotného stavu a regeneráciu organizmu. V kúpeľoch dochádza k liečbe rôznych ochorení od pohybového ústrojenstva cez kožné ochorenia až po ochorenia dýchacích ciest a mnohé ďalšie. Dochádza teda k odstráneniu alebo aspoň čiastočnej náprave vrodených porúch, dôsledkov úrazov, civilizačných chorôb a iných. Kúpeľný cestovný ruch plní tri základné funkcie a to zdravotnú, regeneračnú a rekreačnú. Základným predpokladom jeho rozvoja je prítomnosť prírodných liečivých zdrojov, vhodného prírodného prostredia a spoločenského a kultúrneho života. Tento druh cestovného ruchu sa v posledných rokoch stáva cieľom záujmu nie len ľudí so zdravotnými problémami, ale aj tých relatívne zdravých, ktorí považujú kúpele skôr za istú formu prevencie.

3.1 Použitá literatúra

Pre analýzu a lepšie chápanie riešenej problematiky bolo nutné vymedziť aktuálny stav kúpeľníctva a služieb s ním súvisiacim na Slovensku. Dôležitým zdrojom informácií využitých v bakalárskej práci bola dostupná odborná literatúra. Na vymedzenie pojmu kúpele bola použitá publikácia Juraja Hensela (Balneografia Slovenska). Kúpeľné miesto taktiež definuje vyhláška číslo 538/2005 Zbierky zákonov. Definíciou kúpeľného cestovného ruchu sa zaoberá publikácia Juraja Borovského, Evy Smolkovej a Ivety Niňajovej (Cestovný ruch trendy a perspektívy). Okrem nich kúpeľný cestovný ruch opisujú aj Ján Oriška (Služby cestovného ruchu) a Darina Eliašová (Kúpeľníctvo). Rozsah zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia rieši vyhláška číslo 577/2004 Zbierky zákonov. Rozdelenie ubytovacích zariadení na hotelové a parahotelové opisuje World Tourism Organization. Kategorizáciou ubytovacích zariadení a ich následným zaradovaním do tried sa zaoberá vyhláška Ministerstva hospodárstva číslo 277/2008 Zbierky zákonov. Spomenutou vyhláškou sa vo svojej publikácii zaoberá aj Ľudmila Novacká (Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca). Podrobnosti o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania

a jednotlivé druhy zariadení sú obsiahnuté vo vyhláske Ministerstva zdravotníctva číslo 533/2007. Definícia spoločného stravovania je uvedená v publikácii Petra Patúša a Adely Tóthovej (Manažment pohostinských zariadení). Kúpeľné miesto z hľadiska kultúry vo svojej publikácii rozoberá Ladislav Lenovský (Kultúra kúpeľného mesta). Samotný kultúrny turizmus opisujú Juraj Borovský, Eva Smolková a Iveta Niňajová (Cestovný ruch trendy a perspektívy).

Čo sa zahraničnej literatúry týka, riešenej problematike sa venujú najmä rôzne brožúry a informačné letáky pretlmočené do viacerých jazykov. Sú voľne dostupné v infocentrách obidvoch kúpeľov alebo v konkrétnych zariadeniach, kde sa poskytujú či už kúpeľné, ubytovacie alebo ostatné služby. V nasledujúcich podkapitolách bakalárska práca rozoberá definície kúpeľov a kúpeľného miesta, kúpeľnú starostlivosť, kategorizáciu ubytovacích zariadení a ich zaradenie do tried, zariadenia spoločného stravovania a kultúru kúpeľného mesta.

3. 2 Kúpele a kúpeľný cestovný ruch

Kúpele sú považované za miesta, kde sa prírodné liečivé vody, bahná alebo plyny využívajú na sústavné liečenie, pričom ich vybavenie obsahuje kúpeľné, ubytovacie a stravovacie zariadenia a lekárske služby (HENSEL a kol. 1951 : 7). Podľa vyhlášky číslo 538/2005 je kúpeľným miestom obec alebo časť územia, na ktorom sa nachádzajú prírodné liečivé zdroje, prírodné liečebné kúpele, kúpeľné liečebne a iné zariadenia nevyhnutné na vykonávanie kúpeľnej starostlivosti (Zákon o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov 2005 : <<http://www.zakon.sk/Main/lwDefault.aspx?Template=lwTArticles.ascx&phContent=~%2fZzSR%2flwFulltext.ascx>>).

Existuje niekoľko definícií kúpeľného cestovného ruchu. Podľa Borovského, Smolkovej a Niňajovej je kúpeľný turizmus taký druh turizmu, ktorý je spojený s pobytom v kúpeľoch a miestami s minerálnou a termálnou vodou, ktorá vďaka rôznorodosti chemického zloženia liečivo pôsobí na ľudský organizmus. Program pobytu v kúpeľoch zahŕňa rôzne kúry, ako napríklad pitné, klimatické, inhalačné, ďalej ihličkové, hydromasážne sprechy, masáže a iné. Kúpeľný komplex disponuje aj saunami, bazénmi

a vírivkami. Dôležitou súčasťou liečby je takisto bezprostredný kontakt s prírodou a relaxačné prechádzky (BOROVSKÝ - SMOLKOVÁ - NIŇAJOVÁ 2008 : 67). Podľa Orišku je kúpeľný cestovný ruch taký druh cestovného ruchu, ktorý súvisí s kúpeľnou liečbou a pobytom v kúpeľoch (ORIEŠKA 1998 : 6). Eliašová považuje kúpeľný cestovný ruch za prienik kúpeľníctva a cestovného ruchu, ktorého obsahom sú spoločné znaky (ELIAŠOVÁ 2003 : 128).

Kúpeľnú starostlivosť schvaľujú jednotlivé poisťovne na základe zákona č. 577/2004 Zbierky zákonov o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Kúpeľnú liečbu navrhuje ošetrojúci, odborný lekár podľa zdravotného stavu poistenca. Na základe indikačnej skupiny je potom poistenec zaradený do spôsobu úhrady typu „A“ alebo „B“. Pri spôsobe úhrady typu „A“ má poistenec plne hrazené kúpeľné procedúry. Stravovanie a ubytovanie je hrazené v štandardných podmienkach, pričom za štandard sa považuje dvojposteľová izba a spoločné sociálne zariadenie mimo izby. Poistenec si hradí iba stravovanie a pobyt na lôžku za každý deň. Spôsob úhrady typu „B“ znamená hradenie si ubytovania i stravy (Zákon o rozsahu uhrádzanej zdravotnej starostlivosti 2005 : <<http://www.zdravie.sk/sz/content/464-23132/zakon-5772004-zz-o-rozsahu-uhradzanej-zdravotnej-starostlivosti.html>>).

3. 3 Ubytovacie zariadenia, kategorizácia a zaradenie do tried

Ubytovacie služby sú nevyhnutným prvkom rozvoja cestovného ruchu a realizácie služieb cestovného ruchu, bez ktorých cestovné kancelárie nemôžu vytvoriť a ponúkať zájazd, teda balíček služieb. Komerčné ubytovacie zariadenia poskytujú zákazníkom prechodné ubytovanie a iné služby za úhradu. Podľa World Tourism Organization členíme komerčné ubytovacie zariadenia na také, ktoré poskytujú ubytovacie, stravovacie a doplnkové služby s kapacitou viac ako desať izieb, teda hotely. Druhou skupinou sú zariadenia, ktoré neposkytujú celý balík služieb alebo nedosahujú kapacitu minimálne desať izieb, teda parahotelové ubytovacie zariadenia, ako napríklad kempingy, turistické ubytovne a ubytovanie v súkromí (NOVACKÁ a kol. 2010 : 197).

Kategorizáciou ubytovacích zariadení v Slovenskej republike sa zaoberá vyhláška číslo 277/2008 Zbierky zákonov, ktorá ustanovuje klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia

pri ich zaradovaní do kategórií a tried. Taktiež zahŕňa veľmi podrobný opis jednotlivých ubytovacích zariadení a poskytovaných služieb. V zmysle tejto vyhlášky sa pod ubytovacím zariadením rozumie budova, priestor alebo plocha, v ktorom sa zákazníkom celoročne poskytuje prechodné ubytovanie a s ním spojené služby za určitú úhradu. Za ubytovacie zariadenie možno taktiež považovať sezónne ubytovacie zariadenie, ktoré poskytuje ubytovanie a s ním spojené služby maximálne deväť mesiacov v roku. Kategória ubytovacieho zariadenia znamená určenie druhu ubytovacieho zariadenia na základe splnených stanovených kritérií podľa klasifikačných a fakultatívnych znakov ubytovacieho zariadenia. Triedou sa rozumie určenie minimálnych požiadaviek na vybavenie ubytovacieho zariadenia. Triedy sa označujú hviezdikami, pričom najnižšia trieda má jednu hviezdičku a najvyššia päť (Vyhláška Ministerstva hospodárstva, ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried

2008

:

<<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=208291&FileName=zz2008-00277-0208291&Rocnik=2008>>).

Vyhláška podrobne opisuje jednotlivé kategórie ubytovacích zariadení. Hotel považuje za také ubytovacie zariadenie, ktoré slúži na prechodné ubytovanie zákazníkov a disponuje viac ako desiatimi izbami. Okrem ubytovania zákazníkom poskytuje aj stravovanie a ďalšie doplnkové služby, zábavné a spoločenské služby, služby obchodne cestujúcim a služby vhodné na aktívne trávenie voľného času. Oproti „obyčajnému“ hotelu kúpeľný hotel je také ubytovacie zariadenie, ktoré je situované na miestach so štatútom kúpeľného mesta. Svojím zákazníkom ponúka liečebnú starostlivosť a takisto lekára, ktorý je neustále k dispozícii. Kúpeľný hotel musí spĺňať požiadavky najmenej hotela s tromi hviezdikami. Súčasťou niektorých hotelov je aj dependance, čo je vedľajšia budova bez vlastnej recepcie, ktorá organizačne súvisí s hotelom. Nie je vzdialený viac ako tristo metrov a poskytuje iba ubytovacie služby (NOVACKÁ a kol. 2010 : 203 a n.).

3. 4 Zariadenia spoločného stravovania a pohostinské odbytové strediská

Podrobnosti o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania sú obsiahnuté vo vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky číslo 533/2007. Ustanovujú sa ňou podrobnosti o hygienických požiadavkách, požiadavkách na výrobu, prípravu a podávanie jedál a nápojov, na výživovú hodnotu pokrmov, na postup pri odbere vzoriek hotových pokrmov a ich uschovávaní a požiadavky na dodržiavanie hygieny zamestnancami (Vyhláška Ministerstva zdravotníctva o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania 2007 : http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=533%2F2007&q=).

Spoločné stravovanie zahŕňa základné stravovanie, čiže obedy a večere, doplnkové stravovanie, teda občerstvenie a služby typu obsluha, hudobná produkcia, či spoločenské hry. Od klasickej výroby a obchodu sa odlišuje časovou nadväznosťou výroby, predaja a spotreby, variabilnosťou produktu z hľadiska času a najmä spojením výroby, predaja a spotreby so službami (PATÚŠ – TÓTHOVÁ 2001 : 8).

Za pohostinské odbytové stredisko sa považuje samostatná organizačná časť pohostinskej prevádzkarne, ktorá je prístupná hosťom. Odbytové strediská sú taktiež súčasťou penziónov a ubytovacích zariadení hotelového typu. Reštaurácia alebo salónik poskytujú stravovacie služby širokej škály jedál a nápojov. Prevádzkarne, ktoré sa vyznačujú špeciálnym sortimentom jedál a osobitne upraveným interiérom môžu do svojho názvu zakomponovať charakteristické označenie ako napríklad koliba alebo salaš. Denný bar sprostredkúva zákazníkom občerstvenie s obsluhou a studené a teplé jedlá pripravované formou rýchleho stravovania. Naproti tomu nočný bar a diskoklub poskytujú služby zamerané na zábavu hostí, teplé jedlá na objednávku, taktiež výrobky studenej kuchyne a širokú škálu teplých i studených nápojov. Súčasťou sú rôzne zábavné a kultúrne činnosti ako hudba, tanec, video a podobne. Kaviareň ponúka služby spoločensko-zábavného charakteru spojené so stravovacími službami a občerstvením. Poskytuje teplé a studené jedlá a nápoje charakteru predjedál i cukrárske výrobky (Vyhláška Ministerstva zdravotníctva o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania 2007 :<[http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=533%2F2007&q=>](http://www.zbierka.sk/sk/vyhľadavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=533%2F2007&q=)).

3. 5 Kultúra kúpeľného mesta a kultúrny cestovný ruch

Podľa Lenovského je každé kúpeľné mesto zároveň kultúrnym centrom, pretože sa v ňom organizujú kultúrne podujatia vo väčšej miere ako v nekúpeľných lokalitách. Nakoľko procedúry zväčša zaplnia klientovi polovicu dňa, je potrebné poskytnúť im možnosť zúčastniť sa rôznych voľno časových aktivít. Tieto aktivity trvajú vzhľadom na kúpeľný poriadok maximálne do dvadsiatej druhej hodiny (LENOVSKÝ 2009 : 131).

Borovský, Smolková a Niňajová definujú pojem kultúrneho turizmu. Zahŕňa mestský turizmus, návštevu historických a kultúrne zaujímavých miest i návštevy pamiatok a pamätihodností, aj tých zapísaných do zoznamu UNESCO. Takisto predstavuje súhrn zážitkov v galériách, múzeách, divadlách, či na operných prestaveniach alebo vystúpeniach symfonických orchestrov, ako aj návštevu tematických kultúrnych podujatí. Zahŕňa však aj turizmus zameraný na návštevu ľudových festivalov s prezentáciou ľudového umenia, skanzenov s tradičným osídlením, či rodných domov známych umelcov. Nemenej lákavé sú kulinárske zážitky z tradičnej kuchyne, ukážky spôsobov podávania jedál a ochutnávky tradičných produktov a vín (BOROVSKÝ – SMOLKOVÁ – NIŇAJOVÁ 2008 : 71).

Kultúrnosť kúpeľného mesta závisí od kultúrnosti klientely. Početnú časť klientely tvoria zákazníci s najvyšším sociálnym statusom ako politici, podnikatelia, lekári a umelci, no dopĺňa ju aj stredná vrstva. Kultúrnych podujatí sa často zúčastňujú aj mimo kúpeľného pobytu, preto je dôležité, aby mali istú kvalitatívnu úroveň (LENOVSKÝ 2009 : 131).

4 KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE

Trenčianske Teplice sú svetoznáme svojimi liečivými prameňmi nielen doma, ale aj v zahraničí. Kúpele patria medzi najstaršie a najvyhľadávanejšie na Slovensku na liečbu a prevenciu ochorení pohybového aparátu. Popri kúpeľoch mesto ponúka ideálne podmienky na kongresovú turistiku, rôzne druhy športu ako cyklistika, rybolov, či jazda na koňoch a v neposlednom rade možnosť vychádzok v rozsiahlom kúpeľnom parku. Kapitola začína stručným opisom geografie a histórie kúpeľov, pokračuje analýzou kúpeľných, ubytovacích a stravovacích služieb a končí ponukou kultúry kúpeľného miesta.

4.1 Geografia a história kúpeľov Trenčianske Teplice

Kúpeľné mesto Trenčianske Teplice, nazývané aj „Perla Karpát“, leží v západnej časti Slovenska uprostred sedemnást' kilometrov dlhého údolia, ktorým preteká potok Teplička, v oblasti juhozápadných výbežkov Strážovských vrchov. Termálne pramene vyvierajú v údolí pod svahmi hôr Dedovec a Klepáč (Trenčianske Teplice b.r. : <<http://portal.gov.sk/portal/sk/Default.aspx?CatID=109&cityID=506613>>). Napriek nadmorskej výške Trenčianskych Teplíc im dávajú okolité vrchy ráz podhorskej klímy. Ročný priemer teploty je 8,3°C a množstvo zrážok 872 milimetrov za rok (Trenčianske Teplice b.r. : <http://www.szs.edu.sk/advs_99/t_teplic.htm>).

Podľa povesti objavil liečivé pramene krívajúci pastier pri hľadaní zatúlanej ovce. Tento príbeh je vyobrazený aj na mestskom znaku, v ktorom je znázornený pastier, ovca a štylizovaný prameň (KOLLÁR - ŠURÁNYI - KOLLÁR 2011 : b.s.). Teplé pramene pravdepodobne poznali už Rimania, ktorí v roku 179 sídlili v neďalekom Laugaritiu (Trenčín). Prvý písomný prameň je z roku 1247, kde sa potok označuje ako Teplica. Prvá písomná zmienka o Trenčianskych Tepliciach ako kúpeľoch pochádza z roku 1488. Podstatnejší rozvoj kúpeľov nastal až po roku 1594, keď ich rodina Illésházyovcov dostala od kráľa ako záloh. Tento rod sa stal trvalým majiteľom až do roku 1835. K najväčšiemu rozmachu kúpeľov došlo v 18.storočí, keď tu existovalo už sedem termálnych bazénov určených pre jednotlivé spoločenské vrstvy (MULÍK 1981 : 39).

V roku 1835 kúpele odkúpil viedenský finančník barón Juraj Sina. Na označenie jednotlivých kúpeľov použil rímske číslice, ktoré sa využívajú dodnes. Po smrti Juraja

Sinu jeho dedič, Šimon Sina vystavala veľa budov, z ktorých mnohé ešte stále existujú. Vybudoval napr. aj kúpeľný a ubytovací dom Sina, ktorý je najznámejší v celých Trenčianskych Tepliciach. O zaradenie Trenčianskych Teplíc medzi popredné kúpeľné strediská sa zaslúžil aj doktor František Lenoč (HUSOVSKÁ - TAKÁTSOVÁ 2001 : 98).

V medzivojnovom období prebehla rozsiahla modernizácia a vybudovalo sa kúpalisko Zelená žaba, liečebný dom Esplanade, Machnáč a iné. Po druhej svetovej vojne došlo k zoštátneniu kúpeľov a v roku 1950 sa stali samostatnou hospodárskou organizáciou. V roku 1966 bol postavený liečebný dom PAX a nové sanatórium Krym v roku 1975. Neskôr postavili liečebný dom Poľnohospodár (teraz hotel Flóra) a v roku 1977 hotel Jalta (dnešný hotel Slovakia) (MULÍK 1981 : 111-168). Po roku 1989 nastali zmeny v majetkovovlastníckych vzťahoch k objektom, čo malo za následok nevyužívanie liečebných domov a iných ubytovacích zariadení, ktoré sú až dodnes prázdne. V priebehu storočí navštívilo kúpele mnoho významných osobností ako kňažná Pauline Metternichová, vnučka rakúskeho kancelára, spisovateľ Karel Čapek, či herec Andrej Bagar (HUSOVSKÁ - TAKÁTSOVÁ 2001 : 98).

4. 2 Kúpeľné služby poskytované v Trenčianskych Tepliciach

Na rozdiel od väčšiny európskych prameňov nevyžadujú pramene v Trenčianskych Tepliciach pred aplikáciou úpravu, čiže nedochádza k žiadnemu znižovaniu obsahu ich účinných látok. Blahodarné účinky liečivých prameňov môžu využívať nielen zákazníci kúpeľov, ale aj ostatní návštevníci, nakoľko je v ponuke aj ambulantný predaj viacerých procedúr (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 16).

4. 2. 1 Indikácia kúpeľov Trenčianske Teplice a ich liečivá voda

Kúpele Trenčianske Teplice sú určené ľuďom s poruchami pohybového aparátu. Konkrétne sa zameriavajú na degeneratívne ochorenia ako reumatoidná artritída a jej varianty, artrózy a taktiež ochorenia chrčtice. K chorobám pohybového aparátu patria aj zápalové ochorenia kĺbov a stavy po úrazoch a operáciách. Kúpele sa takisto zaoberajú

nervovými chorobami súvisiacimi s pohybovým aparátom a kožnými ochoreniami, teda psoriázou (FÁBRYOVÁ 2004 : 79).

V kúpeľoch Trenčianske Teplice sa nachádzajú sírne termálne liečivé vody, ktoré sú považované za unikátne vďaka optimálnej teplote prameňov pohybujúcej sa od 37,7 do 40°C, t.j. umožňuje priame použitie bez akýchkoľvek ďalších úprav. Nakoľko vodu netreba upravovať, nedochádza tak k znižovaniu obsahu jej účinných látok. Vek tejto vody bol za pomoci uhlíkovej metódy stanovený na dvadsaťpäťtisíc rokov, čo zaručuje jej ekologickú čistotu. V kúpeľoch sa na liečbu využíva päť prameňov, ktoré majú rovnaké chemické zloženie a líšia sa len teplotou vody (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.). Na ľudský organizmus pôsobia analgeticky, uvoľňujú svalové napätie, čím prispievajú k zlepšeniu pohyblivosti končatín (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 16).

4. 2. 2 Termálne kúpele a balneoterapia

Kúpele využívajú už spomínaných päť prameňov vzácnjej liečivej vody, konkrétne Sina, PI, PII, PIII a Krym. Za najobľúbenejší je považovaný kúpeľ Sina. S teplotou dosahujúcou až 39°C je vhodný pre všetkých, ktorí majú v obľube horúce kúpele. Kúpeľ je vlastne zrkadlisko, čo znamená, že prameň ústi priamo do bazéna, ktorý je prepojený s historickou prezliekarňou Hammam (HENSEL a kol. 1951 : 254).

Pre všetkých, ktorí obľubujú moderné kúpele je určený Bazén doktora Čapka - PI. Bazén i budova prešli kompletnou rekonštrukciou. V novom nerezovom bazéne voda dosahuje teplotu 37,5°C. Po dvadsať minútovom kúpeli navyše nasleduje oddych v zábale. Pre tých, ktorým nevyhovujú horúce kúpele je vhodný Bazén PII. Teplota vody má príjemných 37°C. Po dvadsať minútovom kúpeli taktiež nasleduje zábal. Na plávanie a cvičenie vo vode v trvaní tridsať minút je určený Bazén PIII. Teplota vody dosahuje približne 35,5 °C. Posledným je Bazén Krym, ktorý slúži najmä zákazníkom ubytovaným v Kryme, pretože je jeho súčasťou. Priemerná teplota vody je 37,4 °C. Ideálnou voľbou pre klientov, ktorým nevyhovujú spoločné kúpele sú kúpele vaňové. Teplota vo vaniach sa líši, záleží od predpisu lekára (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Ďalším prostriedkom, ktorý sa využíva na prinavrátenie zdravia je balneoterapia. Kúpele Trenčianske Teplice disponujú prírodným sírnym minerálnym fangom a prírodnou rašelinou. Rašelina tu využívaná má okrem výborných tepelných vlastností i unikátne chemické účinky. Prírodné sírne mineralizované fango je skvelým teploliečebným

prostriedkom a zároveň sa vďaka obsahu voľnej síry uplatňuje i analgetický účinok (Termálne kúpele a balneoterapia 2011 : <http://www.kupele-teplice.sk/relax_a_procedury/procedury_a_masaze/termalne_kupele_a_balneoterapia/>).

Kúpele svojim návštevníkom ponúkajú aj vonkajší nerezový bazén Grand, ktorý je celoročne otvorený. Bazén disponuje troma plaveckými dráhami a oddychovou zónou. Súčasťou hlavného bazéna je aj menší bazén, relaxačný s priemerom osem metrov. (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.)

4. 2. 3 Liečebné a relaxačné procedúry poskytované v kúpeľoch Trenčianske Teplice

Kúpele ponúkajú klientom veľký výber procedúr. K dispozícii sú okrem vyššie spomenutých prírodných liečebných prostriedkov aj masáže, vodoliečba, liečebná rehabilitácia, elektroliečba a ostatné špeciálne procedúry. Kúpele poskytujú masáže klasické, reflexné, podvodové, manuálnu lymfodrenáž, reflexné masáže nôh a thajské masáže (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 16).

Najvyužívanejšou v rámci vodoliečby je Kneippova vodoliečba, ktorá funguje na prírodnej báze. Táto metóda je založená na využívaní účinkov teploty, tlaku vody a bylenných obkladov (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.). Okrem Kneippovej vodoliečby sú využívané aj hydromasážne vane, vírivé kúpele končatín, whirlpool, škótske streky, či perličkové kúpele (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 16). Jednou z procedúr je aj liečebná rehabilitácia, ktorá k obnove zdravia využíva pohybovú energiu a môže prebehnúť individuálne alebo kolektívne (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.). K pohybovej liečbe patrí aj cvičenie vo vode, plávanie, cvičenie s náradím a fitness. Elektroliečba je druhom fyzikálnej terapie, pri ktorej sa aplikujú rôzne formy elektrickej energie. Využíva sa kvôli svojim protibolestivým účinkom, taktiež často zlepšuje cirkuláciu krvi a výživu tkanív, tlmí zápal a tým uľahčuje pohyb. Elektroliečba zahŕňa aj ultrazvuk a magnetoterapiu (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 16).

Okrem týchto základných procedúr kúpele ponúkajú aj procedúry špeciálne a to injekcie, oxygenoterapiu, inhalácie, svetloliečbu, Tomesu, teda špecializovaná liečbu niektorých kožných ochorení, predovšetkým psoriázy a ďalšie (Ostatné špeciálne procedúry 2011 : <http://www.kupele-teplice.sk/relax_a_procedury/procedury_a_masaze/ostatne_specialne_procedury/>).

4. 2. 4 Pobyty v kúpeľoch Trenčianske Teplice

Kúpeľné pobyty sa rozdeľujú do dvoch kategórií podľa toho, či sú hradené samoplatcami alebo či pobyt hradí poisťovňa. Pobyty hradené poisťovňou sú diferencované do dvoch skupín, A a B. Podľa zamerania sa potom delia na relaxačné, liečebné, rekondičné pobyty pre firmy a ich zamestnancov, ambulantné pobyty, pobyty na voľný predaj, kongresové pobyty a One-day-Spa. Kúpele ponúkajú aj špeciálne zľavy na vybrané pobyty pre učiteľov (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Tabuľka 1 Pobyty poskytované klientom kúpeľov Trenčianske Teplice

DRUH POBYTU	ZAMERANIE POBYTU	DĹŽKA POBYTU
Minirelax	minirelax pre každého	2-3 noci
Relax	na regeneráciu a oddych	4 noci a viac
Dr. Senior	špeciálne pre starších	6 nocí a viac
Dr. Klasik	komplexný liečebný pobyt	6 nocí a viac
Dr. Osteofit	vhodný pri osteoporóze	10 nocí a viac
Dr. Tomesa	pre zdravšiu pokožku	10 nocí a viac
Dámska Beauty Jazda	pre krásu	2 noci
Prameň Teplíc	pre relax	5 nocí a viac
Dr. Redukt	pre ideálnu váhu a kondíciu	10 nocí a viac
Dr. Medical Wellness	pre relaxácia a uvoľnenie	7 nocí a viac

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Tabuľka 2 Balíčky najobľúbenejších procedúr One-day-Spa

DRUH POBYTU	POSKYTNUTÉ PROCEDÚRY
U MUDr. Čapka	termálny kúpeľ so zábalom + masáž + rašelinový obklad
Perla Teplíc I.	termálny kúpeľ Sina - Hammam so zábalom + masáž 15 minút
Perla Teplíc II.	termálny kúpeľ Sina - Hammam so zábalom + masáž 30 minút
Senior medical	vaňový minerálny kúpeľ so zábalom + masáž + oxygenoterapia s vitamínovým nápojom
Senior relax	hydromasážna vaňa + parafínový obklad + oxygenoterapia s vitamínovým nápojom
Relax v Kryme	perličkový kúpeľ prísadový so zábalom + reflexológia nôh
Lady Spa	perličkový kúpeľ prísadový so zábalom 2x + medová masáž + lymfodrenáž tváre a dekoltu
Grand Relax	plávanie vo vonkajšom bazéne Grand + masáž
Wellness	sauna suchá + masáž + whirlpool

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

4. 3 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v Trenčianskych Tepliciach

Kúpele Trenčianske Teplice, a.s. disponujú ôsmymi kúpeľnými domami, z ktorých tri - Krym, Pax a Hotel Slovakia majú vlastné hotelové reštaurácie a návštevníci ubytovaní v ostatných kúpeľných domoch sa chodia stravovať do budovy Gurmán. Okrem kúpeľných domov ubytovanie a stravovanie poskytujú aj mnohé hotely a reštaurácie, ktoré však už nepatria pod Kúpele Trenčianske Teplice, a.s., ale sú vo vlastníctve súkromných osôb alebo firiem.

V Trenčianskych Tepliciach sa nachádza deväť hotelov, všetky trojhviezdičkové a jedenásť penziónov, z toho jeden trojhviezdičkový, štyri dvojhviezdičkové, jeden s jednou hviezdou a zvyšok bez udania triedy. Okrem toho poskytujú ubytovanie aj dvojhviezdičkový garni hotel Sonáta, dvojhviezdičková chata Kamenica, apartmány „Orava“ a ubytovanie v súkromí počtom dvadsaťdva (Ubytovanie – hotely, penzióny, privát 2012 : <<http://www.teplice.sk/page.php?id=46-1-12>>).

4.3.1 Liečebný dom Krym

Krym je považovaný za najkomfortnejší liečebný dom, situovaný priamo v centre mesta. Ubytovacia časť má najväčšiu kapacitu lôžok. Vďaka dostupnosti všetkých potrebných služieb, teda stravovania, liečebných procedúr a lekárskeho vyšetrenia, ako aj prepojenia s vonkajším bazénom Grand vytvára svojim návštevníkom pocit pohodlia a klľudu. Kapacita liečebného domu je dvestodevãťdesiat lôžok umiestnených na piatich poschodiach. Hostia si môžu vybrať z dvojlôžkových izieb a siedmich apartmánov v kategóriách comfort, štandard a economy. Izby comfort sú izby s balkónom vybavené televíziou so satelitom, rádiom, telefónom, chladničkou, WC, sprchou, kúpacím plášt'om a trezorom. Izby štandard sú taktiež s balkónom, televíziou so satelitom, rádiom, telefónom, chladničkou, WC a sprchou. Vybavenie izieb economy je nerenovované, izby nemajú balkón, ale obsahujú televíziu so satelitom, telefón, rádio, chladničku, WC a vaňu. Najluxusnejšie vybavenie ponúkajú apartmány, ktoré majú aj obývaciu a spãľňovú časť (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Stravovanie je klientom zabezpečované v jedálni situovanej na prvom poschodí. Raňajky sú podávané formou bufetových stolov, pričom obedy a večer výberom z menu. Samozrejmosťou kuchyne je príprava jedla zameraná na špeciálne diéty ako napríklad vegetariãnska strava, diabetická strava, bezlepková strava, žľčníková diéta a iné (Hotel Krym 2011 : <<http://www.sunflowers.sk/slovensko/trencianske-teplice/hotel-krym.php>>).

Čo sa ostatných služieb týka, recepcia je pre hostí otvorená neustále. V interiéri domu je umiestnený kozmetický salón, kaderníctvo, manikúra/pedikúra, denná kaviareň, nočný bar, zmenáreň a pre nadšencov športu aj stolný tenis a fitness centrum. V budove sa nachádza viacero výťahov a na každom poschodí je pre zákazníkov k dispozícii slnečná terasa. Pre klientov obľubujúcich kultúru sa usporadúvajú pravidelné tanečné večery so živou hudbou, rôzne koncerty, vystúpenia umelcov a filmové večery. V hoteli je možné platiť v hotovosti alebo platobnou kartou. K dispozícii sú takisto trezory, parkovisko, bezplatné wifi pripojenie v priestoroch recepcie a na druhom a treťom poschodí, požičovňa kúpacích plášt'ov, trekingových palíc, či bicyklov (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Obrázok 1 **Liečebný dom Krym**

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

4. 3. 2 Liečebný dom PAX

PAX je veľmi obľúbený novozrekonštruovaný liečebný dom umiestnený priamo v centre mesta na pešej zóne. Vďaka svojej ideálnej polohe v blízkosti Hammamu a kúpeľného parku vytvára svojim návštevníkom príjemnú atmosféru na liečbu a relax. Liečebný dom je prepojený s budovami, v ktorých sa vykonávajú procedúry. Niektoré z procedúr sú hosťom k dispozícii priamo v interiéri PAXU (Kúpele Trenčianske Teplice – Liečebný dom PAX b.r. : <http://www.travelguide.sk/svk/ubytovanie/kupele-trencianske-teplice-liecebny-dom-pax_51377_1_1.html>).

PAX disponuje dvestosedemdesiat lôžkami umiestnenými na šiestich poschodiach (Pax 2011 : <http://www.kupele-teplice.sk/liecebne_domy/pax/>). Hostia majú na výber jednolôžkové izby, dvojľôžkové izby, sedem komfortných apartmánov a dokonca tri bezbariérové izby. Izby sú vybavené televíziou so satelitom, rádiom, telefónom, chladničkou, WC a sprchou. Apartmány navyše ponúkajú trezor, fén, sprchu/vaňu, WC, obývaciu a spálňovú časť. Súčasťou výbavy každej izby je Wi-Fi pripojenie (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.)

Stravovanie zabezpečuje hotelová reštaurácia situovaná na prvom poschodí. Raňajky a obedy sa podávajú formou bufetových stolov na rozdiel od obedov a večerí, ktoré sa vyberajú z menu. Sezónne sa pripravujú aj grilované špeciality, kačacie hody a iné. Prijemné posedenie s výhľadom ponúka PAX v kaviarni Panorama na šiestom poschodí s možnosťou stravovania a la carte (Pax 2011 : <http://www.kupele-teplice.sk/liecebne_domy/pax/>).

Recepcia je tu takisto ako aj v Kryme pre hostí otvorená neustále. V PAXe sa nachádza kozmetický salón, zmenáreň, denná kaviareň, slnečná terasa s panoramatickou kaviarňou, kongresová a spoločenská hala a viacero výťahov. Pravidelne sa tu konajú tanečné večery so živou hudbou, koncerty a iné kultúrne programy. Platiť možno či už v hotovosti alebo platobnou kartou. Okrem iného sú k dispozícii aj trezory, parkovanie, kultúrne a informačné centrum a zapožičanie kúpacích plášťov na recepcii (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.)

Obrázok 2 Kúpeľný dom PAX

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

4.3.3 Liečebný dom Hotel Slovakia

Hotel je situovaný priamo v centre mesta a svojou polohou otvára bránu do pešej zóny v Trenčianskych Tepliciach. Príjemné prostredie hotela umožňuje jeho široké využitie, či už v rámci kúpeľných pobytov, kongresových služieb, pobytov s deťmi alebo krátkodobého ubytovania. Kapacita hotela poskytuje ubytovanie na stoštyridsať lôžkach umiestnených na štyroch poschodiach. V jedno, dvojlôžkových izbách, rodinných izbách a apartmánoch sa nachádza kúpeľňa s vaňou/sprchou, WC, televízia so satelitom, rádiobudík a telefón. Všetky izby sú vybavené balkónom alebo terasou, apartmán má vo svojej výbave chladničku navyše (Trenčianske Teplice – Hotel Slovakia : <<http://www.herkules.sk/verbal/trencianske-slovakia/>>).

Jedáleň návštevníci hotela nájdu na prízemí hotela v blízkosti recepcie. Raňajky sa takisto ako v Kryme a PAXE podávajú formou bufetových stolov, obedy a večere výberom z menu. Na požiadanie je možné zabezpečiť aj diétne stravovanie a stravovanie a 'la carte. Samozrejmosťou hotela je nepretržite otvorená recepcia. V hoteli sa nachádza nočný disco bar, kaviareň so živou hudbou, zmenáreň a slnečná terasa s výhľadom na pešiu zónu. Priamo v hoteli môžu klienti využívať vnútorný bazén a relax centrum, pričom vzdialenosť od procedúr je približne stopäťdesiat metrov. Hotel ponúka možnosť zúčastniť sa pravidelných tanečných večerov so živou hudbou, koncertov, vystúpení umelcov a iných kultúrnych programov (KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Hotel takisto disponuje vhodnými podmienkami na usporiadanie seminárov, obchodných jednaní, školení a menších rodinných osláv. Na tieto účely je určená kongresová miestnosť s kapacitou osemdesiat miest vybavená potrebnou audiovizuálnou technikou a pripojením Wi-Fi (TRENČIANSKE TEPLICE 2011 : b.s.).

Obrázok 3 Kúpeľný dom Hotel Slovakia

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

4. 4 Možnosti využitia voľného času - kultúra a atrakcie Trenčianskych Teplíc

Trenčianske Teplice poskytujú vďaka mnohým významným podujatiam bohatý kultúrno-spoločenský život počas celého roka. Centrom kultúry je Kúpeľná dvorana s koncertnou sieňou situovaná v kúpeľnom parku. Budovu s pôvodným názvom Kursalon vybudovali na podnet Ifigénie d'Harcourt a slávnostne otvorili v roku 1892. Budova dodnes slúži jej pôvodnému účelu, a teda na organizáciu kultúrnych podujatí (Kultúra 2011 : <http://www.kupele-teplice.sk/kultura_a_volny_cas/kultura/>).

K najvýznamnejším kultúrnym podujatiam mesta nepochybne patrí festival Hudobné leto, ktorý je najstarším medzinárodným festivalom komornej hudby v strednej Európe. Traduje sa už od roku 1937. Počas festivalu, ktorý sa koná v koncertnej sieni Kúpeľnej dvorany si môžu návštevníci vypočuť známe telesá a sólistov z celého sveta nielen z oblasti komornej hudby (Kúpeľné mesto Trenčianske Teplice 2009 : <<http://www.visittrencin.sk/objekt/kupelne-mesto-trencianske-teplice>>).

Obrázok 4 Kúpeľná dvorana

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

Za veľmi významnú kultúrnu a spoločenskú udalosť je považované aj odovzdávanie Cien Karla Čapka. Spája sa s mnohými poprednými osobnosťami kultúry, filmu, publicistiky a divadla. Sčasti je spomienkou na bratov Čapkovicov, ktorí navštevovali svojho otca, kúpeľného lekára doktora Antonína Čapka, ale tu aj tvorili. Základnou myšlienkou celého podujatia je však idea česko-slovenskej vzájomnosti a oboznamovanie s dielami bratov Čapkovicov (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 26).

Priaznivcom filmu určite nie je cudzí medzinárodný filmový festival Art Film Fest, ktorý patrí k jedným z najvýznamnejších kultúrno-spoločenských podujatí na Slovensku a získava si čoraz väčšiu popularitu aj v zahraničí. Slovenským i zahraničným hercom je v rámci festivalu každoročne od roku 1995 udeľované ocenenie „Hercova Misia“ za ich prínos hereckému umeniu vo filme. Túto cenu si už prevzali aj také zvučné mená ako napríklad Jean - Paul Belmondo, Nastassja Kinski, Omar Sharif či Gérard Depardieu. Neodmysliteľnou súčasťou Art Filmu je aj Most slávy. Práve na ňom sú umiestnené tabuľky s menami hore spomenutých hercov, ktorí festival za jeho existencie navštívili. V roku 2007 na moste pribudla 3,7 m vysoká socha Charlieho Chaplina pozerajúca na tabuľku s menom Geraldine Chaplin (Charakteristika Art Film Festu b.r. : <<http://www.artfilmfest.sk/festival/o-festivale/>>).

Obrázok 5 **Most slávy**

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

V meste sa nachádza niekoľko architektonických skvostov, ku ktorým patrí aj turecký kúpeľ vybudovaný v maurskom slohu zvaný Hammam. Táto prezliekareň pochádza z roku 1888 od architekta Františka Schmoranza (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 18). O výstavbu sa zaslúžila Ifigénia d'Harcourt, vtedajšia vlastníčka kúpeľov. Budovu dala postaviť na základe modelu, ktorý objavila na svetovej výstave v Paríži. Zasklené otvory v klenbe osvetľujúce halu vytvárajú dojem hviezdnej oblohy. V strede budovy je umiestnená fontána s prameňom studenej pitnej vody slúžiaca na osvieženie po horúcom kúpeľi. Kúpele každý pondelok organizujú prehliadku Hammamu spojenú s výkladom a vystúpením brušnej tanečnice. Hammam je súčasťou budovy zrkadliska zvanej Sina. Vznik sa datuje do roku 1870, kedy miestnemu pekárovi vyrázil v dielni pred pecou horúci sírny prameň. Vtedajší riaditeľ kúpeľov Alojz Richter sa ihneď chopil príležitosti, pekáraň dal zbúrať a na tomto mieste postavil zrkadlisko s teplotou vody 40,2°C a Hotel Sina so sedemdesiatimi šiestimi izbami prepojenými priamo s kúpeľom. Hotel i zrkadlisko sú pomenované podľa majiteľa kúpeľov - Šimona Sinu a dnes budova slúži na balneoterapiu (Hamman a Sina 2009 : <<http://turista.teplice.sk/cil/1548/detail>>).

Obrázok 6 Turecký kúpeľ Hammam

Zdroj: fotoarchív autora (Trenčianske Teplice, 2012)

Jedinečnou stavbou svojho druhu v Strednej Európe je aj termálne kúpalisko Zelená Žaba. Návštevníkov upúta netradičnou architektúrou, je totiž vytesané v skale na úbočí vrchu Grófovca. Duchovný život umožňujú rímsko-katolícky kostol sv. Štefana Kráľa, ktorý bol vysvätený v roku 1888 na deň sv. Štefana a evanjelický kostol augsburského vierovyznania vysvätený v roku 1931, ktorý je dnes kultúrnou pamiatkou. Pre milovníkov prírody je určený kúpeľný park s lesoparkom založený v roku 1873. V parku s nezanedbateľnou rozlohou osemnásť hektárov sa nachádza niekoľko jedinečných drevín ako napríklad tisovec dvojradový, dvestoročná lipa malolistá, ale rastú tu i platany, metasekvoje a ďalšie cudzokrajné dreviny (HAVEĽKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 18 - 22).

Medzi ďalšie turisticky atraktívne objekty rozhodne patrí úzkokolejová elektrická železnica, ktorá začala svoju prevádzku 27. júla 1909. Je raritou medzi slovenskými železničnými traťami nakoľko bola prvou verejne prevádzkovanou elektrifikovanou železničnou traťou na Slovensku. Na trati Trenčianske Teplice - Trenčianska Teplá premáva dodnes (Električka znova veselo húkala 2012 : <<http://www.teplice.sk/action.php?id=496&count=&zalozka=496>>).

Obrázok 7 Úzkokoľajová elektrická železnica

Zdroj: www.teplice.sk (Trenčianske Teplice, 2012)

Mesto svojím špecifickým charakterom ponúka ideálne podmienky aj na turistiku, cykloturistiku, tenis, lyžovanie, skalolezectvo, rybolov či poľovačku. Každoročne sa tu koná Jadran Cup, teda tradičné stretnutie hokejových hviezd bez korčulí pri hokejbale. Od roku 2007 sa podujatie stalo memoriálom jedného z organizátorov - Ľubomíra Kyslera (HAVELKOVÁ - NEMEČEK 2008 : 26).

5 KÚPELE PIEŠŤANY

Piešťany svojou ideálnou polohou, ľahkou dostupnosťou a dlhoročnou tradíciou kúpeľnej liečby patria k málo miestam na Slovensku, ktoré sa už roky hrdia titulom „európske mesto“. Pre lepšie uvedenie do problematiky kapitola začína geografickým vymedzením územia kúpeľov a ich historickým vývojom. Postupne prechádza do praktickej časti, kde sú podrobne rozobraté kúpeľné služby, ubytovacie a stravovacie služby a nakoniec služby súvisiace s aktívnym využitím voľného času.

5.1 Geografia a história kúpeľov Piešťany

Piešťany sú situované v údolí rieky Váh. Z východnej strany sú lemované pohorím Považský Inovec, zo západnej Malými Karpatmi a južne od mesta je na ploche asi 400 ha vodná nádrž Slňava. Kúpeľná časť mesta Piešťan sa rozprestiera na ľavom brehu rieky Váh na Kúpeľnom ostrove. V najjužnejšej časti ostrova vyvierajú pramene termálnych liečivých vôd a tu je aj zásobáreň liečivého bahna (HUSOVSKÁ - TAKÁTSOVÁ 2001 : 66). Región Piešťan patrí medzi najteplejšie klimatické oblasti na Slovensku. Podnebie je mierne suché a priemer ročných zrážok sa pohybuje okolo 600 milimetrov (Príroda 2009 : <<http://www.pic.piestany.sk/prakticke-info/piestany-a-okolie/priroda/>>).

Podľa legendy objavili liečivé účinky miestnych prameňov rímski vojaci takmer pred 2000 rokmi. Ich kone vraj boli po namáhavej ceste veľmi unavené a nevládali pokračovať ďalej. Avšak krátky pobyt v tunajšej bahnitej pôde a v teplom prameni im dodal novú silu a tak mohlo ťaženie rímskych légii pokračovať (KOLLÁR - ŠURÁNYI - KOLLÁR 2011 : b.s.). Prvá písomná správa o prameňoch a ich liečivých účinkoch je od G. Wernhera, ktorý v spise *De admirandis Hungariae aquis hypomnematum* z roku 1549 hovorí o teplých vodách vyvierajúcich nielen na brehu rieky Váh, ale aj priamo v rieke, ktorá sa často vylieva a zaplavuje pramene. Práve kvôli častým záplavám nemohli pri brehu vyrásť stále kúpeľné zariadenia a ubytovacie budovy. Nový pohľad na kúpeľníctvo prinieslo dielo priekopníka modernej balneológie u nás, Františka Ernesta Scherera, ktoré vyšlo v roku 1837 v Lipsku. Trvale sa zapísal do histórie Piešťan aj tým, že založil Vojenský kúpeľný ústav (HUSOVSKÁ - TAKÁTSOVÁ 2001 : 67 a n.).

Rodine Erdödyovcov patrili kúpele od roku 1720 až do roku 1940, keď boli poštátnené. Podľa zachovaných správ sa návštevníci kúpali v otvorených vykopaných jamách už od 17. storočia, no predpokladá sa, že to bolo oveľa skôr. Prvá pevná stavba z dreva na kúpacie účely bola postavená v roku 1778. Na liečebné procedúry návštevníkov dozerali bademajstri. J. Erdödy dal na mieste starých drevených domov v roku 1822 postaviť tehlovú klasicistickú budovu s vaňovými kúpeľmi a s prvým piešťanským zrkadliskom - bazénom s vydláždeným dnom - dnešné Napoleonské kúpele III. Na pravej strane Váhu začala postupne vznikáť osada zvaná Teplice a na Kúpeľnom ostrove, na ľavej strane Váhu, vybudovali ďalšie kúpele aj s bazénom a tretiu budovu, bahnový rezervár - Napoleon II a I, čím vzniklo štvorcové námestie (MULÍK 1981 : 89 - 132).

Najväčší rozmach kúpeľov je spojený s rodinou Winterovcov, najmä s otcom Alexandrom a jeho synmi Imrichom a Ľudovítom. Na začiatku 20. storočia otvorili secesný kúpeľný hotel Thermia Palace s budovou balneoterapie Irma (1912), ďalej liečebný komplex Pro Patria (1916) a v tridsiatych rokoch funkcionalistický hotel Excelsior (dnes Jalta). Dali základ Balneologickému múzeu, pozývali do Piešťan mladých, talentovaných doktorov ako František Ernest Scherer, Adalbert Wagner, Ladislav Schmidt, Gejza Vámoš, Štefan Kollár a iní. Za vedenia kúpeľov Winterovcami sa zlepšili cesty, vybudovali sa školy, peší Kolonádový most so symbolom kúpeľov - bronzovou sochou muža lámajúceho barlu i unikátne kúpalisko Eva. Zaujímavosťou je aj golfové ihrisko nachádzajúce sa na Kúpeľnom ostrove, prvé na Slovensku vôbec (História kúpeľov 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupele-piestany/historia-kupelov>>).

Kúpele počas ich dlhoročnej existencie navštívili mnohé známe osobnosti ako Ludwig van Beethoven, slovenský prozaik Janko Jesenský, maliar Alfons Mucha, či fotograf a etnograf Karol Plicka (HUSOVSKÁ - TAKÁTSOVÁ 2001 : 69).

5. 2 Kúpeľné služby poskytované v kúpeľoch Piešťany

Dlhoročná tradícia kúpeľnej liečby a jej úspechov sa zakladá najmä na liečebnom využití prírodných liečivých faktorov, ku ktorým patria termálne minerálne vody, sírne bahno a klimatické pomery. Priebeh kúpeľnej liečby sa skladá z niekoľkých fáz. Po nej dochádza k zlepšeniu alebo ustáleniu funkcií jednotlivých systémov, čo sa prejavuje menšou spotrebou liečiv a zlepšením kvality života pacienta.

5. 2. 1 Indikácia kúpeľov Piešťany a ich liečivá voda

Kúpele Piešťany poskytujú liečebnú terapiu klientom s ochorením pohybového aparátu z celého sveta. Konkrétne sa zameriavajú na pacientov trpiacich reumatoidnou artritídou a jej variantmi, mimokĺbový reumatizmus, skoliózy, degeneratívne ochorenia kĺbov a stavy po úrazoch a operáciách pohybového ústrojenstva. Okrem pohybového ústrojenstva sa zaoberajú aj stavmi po zápalových ochoreniach nervového systému a obrny cievneho pôvodu po odznení akútneho štádia (HENSEL a kol. 1951 : 194).

Piešťanská termálna minerálna voda je voda prírodná, liečivá s teplotou dosahujúcou šesťdesiatsedem až šesťdesiatdeväť stupňov Celzia. Obsahuje približne tisíc tristoštyridsať miligramov minerálnych látok v litri vody, kvôli čomu je považovaná za slabo mineralizovanú, ďalej je aj síranovo-hydrogeno-uhličitanová, vápenato-sodná s obsahom minerálnych látok a liečivého sírovodíka. Väčšina prameňov, ktoré vyvierajú na kúpeľnom ostrove je odborne zachytená a zvyšok vyviera do obtokového mŕtveho ramena rieky Váh. Termálna voda sa okrem kúpeľov využíva aj na pitnú kúru (DOLEŽAL 2002 : 16).

5. 2. 2 Termálne kúpele

Termálne minerálne vody sa využívajú na bazénové a vaňové kúpele. Existujú štyri druhy bazénových kúpeľov a to bahniská, zrkadliská, rehabilitačné bazény a plavecké bazény. Bahniská majú prírodné dno tvorené vrstvou bahna hrubou od desať do tridsať centimetrov, cez ktorú prenikajú vývery termálnej minerálnej vody ochladenej na 40 až 41°C. Výška hladiny vody nad sírnym bahnom dosahuje päťdesiat až deväťdesiat centimetrov a môže sa tu vykonávať aj pelokinezioterapia. Zrkadlisko sa odlišuje od bahniska tým, že je to bazén s umelým dnom, ktorý je naplnený prírodnou termálnou sírnou minerálnou vodou dosahujúcou teplotu 38 až 39 °C. V rehabilitačných bazénoch sa termálna minerálna voda chladí na 28 až 35°C a využíva sa na hydrokinezioterapiu. Vo vnútorných plaveckých bazénoch určených na kondičné plávanie sa termálna minerálna voda a teplá úžitková voda ochladzujú na teplotu 22 až 25°C, pričom vonkajšie plavecké bazény dosahujú teplotu vody 26 až 31°C (Termálna minerálna voda 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/opisy/kupelne-procedury/termalna-mineralna-voda>>). Vaňové kúpele je možné využívať v celkovej alebo čiastočnej forme, pričom teplota termálnej minerálnej vody a čas trvania kúpeľa je pre každého individuálny, určený

lekárom. Okrem klasických vaňových kúpeľov s teplotou termálnej minerálnej vody 36 až 41 °C, je určite potrebné spomenúť aj podvodnú masáž. Podáva sa v kúpeli s teplotou 36 až 38°C. Masáž spočíva vo vypúšťaní silného prúdu vody pod tlakom z hadice pod hladinou vody (DOLEŽAL 2002 : 35). K ďalším vaňovým procedúram patrí striedavý nožný kúpeľ tzv. šľapačky, vírivý kúpeľ tzv. whirlpool, škótske streky a perličkové a uhličité prísadové kúpele (KÚPELE PIEŠŤANY 2011 : b.s.). Termálne minerálne vody sú taktiež využívané na inhalácie, prípadne pitné kúry, ktoré jemne regulujú funkciu žalúdka, čriev, obličiek a pečene (DOLEŽAL 2002 : 36).

5. 2. 3 Piešťanské sírne bahno a masáže

Patrí medzi najznámejšie a najviac kvalitné peloidy na svete. Vyzreté bahno má maslovitú, mazľavú konzistenciu oceleovomodrej až čiernej farby a vyniká svojou plasticitou, tepelnou vodivosťou, redukčnou schopnosťou a tepelnou stálosťou. Na telo sa nanáša pri teplote približne 45°C (DOLEŽAL 2002 : 20 a n.). Piešťanské bahno je využívané už vo vyššie spomínanom bahnisiku alebo pri celkových alebo čiastočných bahenných zábaloch. Tie vyvolávajú zmenšenie opuchov v okolí kĺbov, zlepšenie výživy chrupaviek a zníženie svalového napätia. Parafango pomáha pri uvoľňovaní sťahov svalov a kŕčov, zlepšuje prekrvenie, hojenie tkanív a navyše má aj protibolestivý účinok (Zábaly 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/opisy/kupelne-procedury/zabaly>>).

Špecifickou procedúrou, pri ktorej sa využíva piešťanské bahno je pelokinezioterapia. Pacient pri nej pohybuje postihnutými kĺbmi v nádobe so sírnym bahnom tak, že bahno miesi, prepúšťa medzi prstami alebo šliape a tým vykonáva pohyb proti odporu. Konzistencia sírneho bahna sa potom mení od riedkej po hustejšiu, čo vedie k zvýšeniu sily svalov a posilneniu motoriky postihnutej končatiny (DOLEŽAL 2002 : a n.).

Masáže, či už manuálne alebo za pomoci termálnej minerálnej vody sú dôležitou súčasťou kúpeľnej liečby. Vo veľkej miere zasahuje svaly, šľachy a kĺbové puzdra (DOLEŽAL 2002 : 40 a n.). Kúpele Piešťany ponúkajú svojim klientom na výber z trinástich druhov masáží a to konkrétne klasickú masáž čiastočnú, reflexnú masáž väzivovú alebo segmentovú, osviežujúcu de Luxe masáž, relaxačnú masáž hlavy a šije, relaxačnú aromatickú masáž, švédsku hrejivú masáž, schwarzwaldskú povzbudzujúcu masáž, reflexnú masáž chodidiel, masáž Dolce vitae, masáž horúcimi kameňmi, antistresovú masáž v sede a Shiatsu masáž (KÚPELE PIEŠŤANY 2011 : b.s.).

5. 2. 4 Pobyty v kúpeľoch Piešťany

Kúpeľné pobyty sa taktiež ako v Trenčianskych Tepliciach rozdeľujú na také, ktoré sú hradené poisťovňami a druhé, hradené samoplatcami. Podľa zamerania sa potom ďalej diferencujú na medicínske kúpeľné pobyty, preventívne kúpeľné pobyty a relaxačné a rehabilitačné kúpeľné pobyty. Kúpele sa špecializujú aj na sezónne ponuky.

Tabuľka 3 Medicínske kúpeľné pobyty poskytované klientom kúpeľov Piešťany

Komplexný kúpeľný pobyt	Komplexný kúpeľný pobyt „Light“	Kúpeľný pobyt „Osteoporóza“
ubytovanie s plnou penziou	ubytovanie s polpenziou	ubytovanie s plnou penziou
zdravotné vyšetrenia	zdravotné vyšetrenia	zdravotné vyšetrenia
návšteva lekára	návšteva lekára	návšteva lekára
diagnostika	diagnostika	diagnostika
laboratórne testy	laboratórne testy	laboratórne testy
lekárska správa	lekárska správa	lekárska správa
liečebné procedúry	liečebné procedúry	liečebné procedúry
		špeciálny test na osteoporózu - denzitometria

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Tabuľka 4 Preventívne kúpeľné pobyty poskytované klientom kúpeľov Piešťany

Preventívny kúpeľný pobyt	Kúpeľný pobyt „Antistress“	Kúpeľný pobyt „Štíhla línia“
ubytovanie s polpenziou	ubytovanie s polpenziou	ubytovanie s plnou penziou – špeciálna redukčná diéta
vstupná a výstupná lekárska konzultácia	vstupná a výstupná lekárska konzultácia	lekár a zdravotné vyšetrenia
BMI a WHR kontrola	BMI a WHR kontrola	BMI a WHR kontrola
konzultácia s fitnes trénerom	konzultácia s fitnes trénerom	konzultácia s fitnes tenerom
liečebné procedúry	liečebné procedúry	liečebné procedúry
	poradenstvo o zdravom životnom štýle	lekárska správa na konci pobytu
	konzultácie s diétnou asistentkou	diagnostika a laboratórne texty
	dotazník životného štýlu	
	diagnostika a laboratórne testy	

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Tabuľka 5 Relaxačné a rehabilitačné kúpeľné pobyty v kúpeľoch Piešťany

Chut' Piešťan	Rehabilitačný kúpeľný pobyt
ubytovanie s polpenziou	ubytovanie s plnou penziou
lekárska konzultácia	lekár a zdravotné vyšetrenia
liečebné procedúry podľa počtu nocí pobytu	návšteva lekára
	lekárska správa na konci pobytu
	liečebné procedúry

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Tabuľka 6 Sezónne ponuky v kúpeľoch Piešťany

Jarný pobyt	Veľkonočná ponuka	Otvorenie kúpeľnej sezóny	Slnčný balík
4x ubytovanie s polpenziou	4x ubytovanie s polpenziou	2x ubytovanie s plnou penziou	4x ubytovanie s polpenziou
1x nápoj na privítanie	1x nápoj na privítanie	1x nápoj na privítanie	1x nápoj na privítanie
lekárska konzultácia	lekárska konzultácia	lekárska konzultácia	lekárska konzultácia
7 ľubovoľných procedúr	6 ľubovoľných procedúr	3 ľubovoľné procedúry	6 ľubovoľných procedúr
1x extra soľná jaskyňa	1x Veľkonočný darček		1x košík ovocia pri príchode
			1x darček – piknikový kôš

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

5.3 Ubytovacie a stravovacie zariadenia v Piešťanoch

Kúpele Piešťany, a.s. disponujú tromi kúpeľnými domami, konkrétne Balnea Centrum, Irma a Napoleonské kúpele, avšak na rozdiel od kúpeľných domov v Trenčianskych Tepliciach neposkytujú svojim návštevníkom ubytovanie, ale sú určené výhradne na procedúry. Na ubytovanie hostí slúži osem kúpeľných hotelov, z toho jeden päťhviezdičkový, dva štvorhviezdičkové, tri trojhviezdičkové a dva dvojhviezdičkové. Okrem kúpeľných hotelov ubytovanie a stravovanie poskytujú rovnako ako v kúpeľoch Trenčianske Teplice zariadenia, ktoré sú vo vlastníctve súkromných osôb alebo firiem. V Piešťanoch sa nachádza päťdesiatdva iných ako kúpeľných ubytovacích zariadení. Dvadsať z nich tvoria hotely, z toho tri štvorhviezdičkové, trinásť trojhviezdičkových, tri dvojhviezdičkové a jeden s jednou hviezdou. Okrem hotelov ponuku dopĺňa aj dvadsaťjeden penziónov, z ktorých je šesť trojhviezdičkových, tri dvojhviezdičkové, päť s jednou hviezdou a sedem bez udania triedy. V Piešťanoch sa nachádzajú aj dve chaty, dva kempy, tri apartmánové hotely, jedna turistická ubytovňa a tri ubytovania v súkromí (Ubytovanie Piešťany 2011 : <<http://www.ubytujsa.sk/sk/ubytovanie-piestany-hotel>>).

5. 3. 1 Danubius Health Spa Resort Thermia Palace Hotel Piešťany

Hotel Thermia Palace je renovovaný secesný klenot v štýle Art Nouveau vybudovaný v roku 1912, situovaný v tesnej blízkosti termálnych prameňov a zdrojov liečivého bahna. Zaujímavosťou je, že sa v roku 2006 po generálnej rekonštrukcii stal prvým päťhviezdičkovým kúpeľným hotelom na Slovensku (KRUPA 2012 : 6).

Plne klimatizovaný hotel disponuje stojedenásť izbami, z toho pätnásť apartmánov s kúpeľňou, dvomi telefónmi, plazmovou televíziou, pripojením na internet, trezorom, minibarom, kávovým a čajovým servisom, sušičom vlasov a kúpacím plášťom. Izby sú vhodné aj pre hendikepovaných hostí, nakoľko sú s bezbariérovým prístupom. Hotel svojim klientom ponúka taktiež biznis centrum, room servis, práčovňu, transfer, zmenáreň a parkovisko. Športovo zdatní môžu využiť služby golfu, tenisu alebo požičovňu bicyklov. Stravovanie zabezpečuje reštaurácia Grand s pravidelne znejúcou živou hudbou, ktorá ponúka svojim zákazníkom skutočné kulinárske špeciality. Okrem spomínanej reštaurácie sa v hoteli nachádza aj kaviareň Alexander a salónik Ferdinand. V interiéri je umiestnená konferenčná miestnosť s kapacitou tridsať osôb (Danubius Health Spa Resort Thermia Palace 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely/danubius-health-spa-resort-thermia-palace>>).

Hotel je vnútornou chodbou prepojený s kúpeľným domom Irma, ktorý svojim klientom poskytuje širokú škálu viac ako šesťdesiatich relaxačných a regeneračných procedúr. Thermia Palace vytvára ideálnu atmosféru na konanie rôznych podujatí ako napríklad Zlaté stuhy, teda preteky a prehliadku historických vozidiel, aj vianočné koncerty v kaviarni Alexander, či Trhy ľudových remesiel (KRUPA 2012 : 6).

Obrázok 8 **Kúpeľný hotel Thermia Palace**

Zdroj: fotoarchív autora (Piešťany, 2012)

5. 3. 2 Danubius Health Spa Resort Balnea Esplanade a Balnea Palace Hotel

Tento moderný hotelový komplex je situovaný v parku Kúpeľného ostrova. Balnea Esplanade disponuje dvestopäťdesiatšedem izbami, z toho pätnásť apartmánov s balkónom, kúpeľňou, televíziou, pripojením na internet, telefónom, trezorom, minibarom, sušičom vlasov a kúpacím plášťom (Hotel Balnea Esplanade b.r. : <http://balnea_esplanade.hotel.relaxos.sk/hotel-balnea-esplanade-piestany-a2-16-sk.htm?gclid=CPLdxIS6ta8CFcVe3woduWsPmQ>). Balnea Palace poskytuje ubytovanie v stodeväťdesiatosem izbách, z toho šesť apartmánov s francúzskymi oknami. Ostatné vybavenie je rovnaké ako v Balnea Esplanade, nakoľko vytvárajú tieto dve zariadenia komplex. Stravovanie zabezpečujú reštaurácie Esplanade, Orchidea, Fresia, Rosa, Calla a Lilium. V interiéri komplexu sa nachádza aj kaviareň Café Esplanade, Balneo Café, nočný bar a bar pri bazéne Blanquet. Na spoločenské aktivity slúži Balnea Palace Sála s kapacitou do sto ľudí a salóny Venezia a Alexander s kapacitou do štyridsať ľudí. Komplex je priamo spojený s jedným z kúpeľných domov, Balneo centrom, ktorý ponúka širokú škálu liečebných a relaxačných procedúr. Nachádza sa tu aj vnútorný a vonkajší bazén, fínska a infra sauna, jacuzzi, posteľné vodné masáže, parný kúpeľ, solárium a beauty salón. K ďalšiemu vybaveniu patrí business centrum, room servis, práčovňa, zmenáreň, knižnica, nákupná pasáž, bridge klub a transfer. Klientom hotela je okrem iného

k dispozícii aj bezplatné parkovisko a garáž (Balnea Palace b.r. :
<http://www.booking.com/hotel/sk/balnea-palace.sk.html?aid=333372;label=balnea-palace-WrPS7AIVqKUKbZ5I*wmKOQS5252135028;ws=>>).

Obrázok 9 Kúpeľný hotel Balnea Esplanade

Zdroj: fotoarchív autora (Piešťany, 2012)

Obrázok 10 Kúpeľný hotel Balnea Palace

Zdroj: fotoarchív autora (Piešťany, 2012)

5. 3. 3 Spa Hotel Balnea Grand a Balnea Splendid Hotel Piešťany

Moderný hotelový komplex sa takisto nachádza na Kúpeľnom ostrove v blízkosti golfového ihriska a kultúrneho centra. Balnea Grand disponuje stošesťdesiat izbami, vrátane štrnásť apartmánov s balkónom, kúpeľňou, TV, telefónom, minibarom a trezorom (KÚPELE PIEŠŤANY 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely/spa-hotel-balnea-grand>>). Balnea Splendid ubytováva svojich hostí v stoštyridsaťtri izbách, z ktorých päť tvoria apartmány s balkónom, kúpeľňou, televíziou, telefónom, sušičom vlasov, minibarom a kúpacím plášťom. Ostatné vybavenie je rovnaké v oboch hoteloch, nakoľko vytvárajú komplex. Stravovanie zabezpečujú reštaurácie Berlín, Budapešť, Praha, Varšava a Viedeň. V interiéri sa nachádza aj kaviareň Splendid s letnou terasou, Piano Bar a štýlová reštaurácia Slovenská izba. Na spoločenské podujatia sa využíva Orange hala s kapacitou päťdesiat ľudí, Zelený salónik pre štyridsať ľudí a Modrý salónik s kapacitou dvadsať ľudí. Balnea Grand je takisto prepojený s Balnea centrom, kde sú hosťom poskytované regeneračné a relaxačné procedúry. V areáli je umiestnené Dentálne štúdio a Beauty salón. Čo sa ďalšieho vybavenia týka, je rovnaké ako v Balnea Esplanade a Balnea Palace (Hotel Balnea Splendid 2010 : <<http://www.relaxacne-pobyty.sk/kupele-piestany/hotel-balnea-splendid/>>).

Obrázok 11 Kúpeľný hotel Balnea Grand

Zdroj: www.herkules.sk (Piešťany, 2011)

Obrázok 12 **Kúpeľný hotel Balnea Splendid**

Zdroj: www.sorger.sk (Piešťany, 2011)

5. 3. 4 Spa Hotel Jalta & Dependance Hotel Piešťany

Hotel disponuje veľmi lukratívnou polohou, nakoľko je situovaný priamo v centre mesta. K hotelu Jalta sú pričlenené aj menšie objekty ako garni hotel Villa Berlin, dependance Smaragd, Šumava a Riviéra umiestnené na okraji mestského parku (Hotel Jalta 2011 : <http://jalta.hotel.relaxos.sk/hotel-jalta-piestany-a2-71-sk.htm?papa=googlesk&gclid=CPbB9t_SoK8CFcfP3wodyIPPaA>). Ubytovanie poskytuje päťdesiatosem izieb, z toho päť apartmánov s balkónom, kúpeľňou, televíziou, trezorom, mnibarom, telefónom a na požiadanie sušičom na vlasy. Strava je podávaná v jedálni hotela Jalta alebo v jedálni Kúpeľnej dvorany a súčasťou hotela je aj kaviareň Excelsior. Liečebné procedúry klienti absolvujú v Napoleonských kúpeľoch (Spa hotel Jalta 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely/spa-hotel-jalta>>).

Obrázok 13 **Kúpeľný hotel Jalta**

Zdroj: www.olta.sk (Piešťany, b.r.)

5. 3. 5 Villa Berlin

Kúpeľný hotel situovaný oproti známej soche barlolámača je dobre známy svojím útulným prostredím a slovenskou pohostinnosťou. Disponuje dvadsaťsedem izbami, vrátane jedného apartmánu s kúpeľnou, televíziou, balkónom, trezorom, telefónom, minibarom a na požiadanie aj sušičom vlasov. Stravovanie je možné v a la carte reštaurácii v hoteli Jalta alebo v jedálni hotela Thermia Palace. Villa Berlin poskytuje len raňajky, nakoľko patrí do kategórie garni hotelov (Hotel Villa Berlin b.r. : <<http://villa-berlin.hotel.relaxos.sk/hotel-villa-berlin-piestany-a2-80-sk.htm?papa=googlesk&gclid=CLTj1ZrHoK8CFYUw3wodvzVObw>>). Súčasťou hotela je aj kaviareň Espresso s letnou terasou. Niekoľko liečebných procedúr je poskytovaných v samotnom hoteli a ostatné v liečebnom dome Napoleonské kúpele (Villa Berlin 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely/villa-berlin>>).

Obrázok 14 **Kúpeľný hotel Villa Berlin**

Zdroj: www.sorger.sk (Piešťany, 2011)

5.3.6 Spa Hotel Pro Patria Hotel Piešťany

Historický kúpeľný hotel Pro Patria situovaný v južnej časti Kúpeľného ostrova bol vybudovaný už v roku 1916. Pôvodne slúžil ako liečebný ústav pre vojakov v prvej svetovej vojne (Hotel Pro Patria b.r. : <<http://pro-patria.hotel.relaxos.sk/hotel-pro-patria-piestany-a2-20-sk.htm?gclid=CM-f5KjeoK8CFUZJ3wodHnprdA>>). V stoštyri izbách môžu hostia nájsť kúpeľňu, rádio, televíziu, pripojenie na internet, telefón a na požiadanie sušič vlasov. V interiéri sa nachádzajú dve reštaurácie, kaviareň Franz Jozef s letnou terasou a salón Ľudovít. Kúpeľné procedúry sú poskytované priamo v hoteli, nakoľko sa v jeho blízkosti nachádzajú termálne pramene alebo v blízkych Napoleonských kúpeľoch. Zaujímavosťou hotela je stála expozícia Balneologického múzea (Spa hotel Pro Patria 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely/spa-hotel-pro-patria>>).

Obrázok 15 **Kúpeľný hotel Pro Patria**

Zdroj: www.olta.sk (Piešťany, b.r.)

5. 4 Možnosti využitia voľného času – kultúra a atrakcie Piešťan

Vďaka bohatému kultúrnemu, športovému a spoločenskému životu patria Piešťany k významným centráм zábavy a oddychu na Slovensku. Kultúru zabezpečujú mestské kultúrne organizácie ako Mestské kultúrne stredisko a Mestská knižnica, ďalej Balneologické múzeum, Dom umenia, Spoločenské centrum SLK Piešťany, či rôzne súkromné galérie a agentúry (MESTO PIEŠŤANY – SACR 2004 : 6).

Dom umenia v Piešťanoch je situovaný v prostredí mestského parku. Svojou činnosťou sa podieľa na obohatení kultúrno-spoločenského života návštevníkov i obyvateľov celého regiónu. Má viacúčelový charakter – konajú sa tu divadelné predstavenia, folklórne vystúpenia, koncerty, filmové podujatia a výstavy z oblasti umenia. Priestory sú taktiež vhodné na organizáciu rôznych kongresov, či sympózií. V Dome umenia sa každoročne usporadúva päť významných festivalov a to Piešťanský festival, Festival Doda Šošoku, Orgánové dni v Piešťanoch, Filmový festival Cinematik a Československý festival Piešťanské rendezvous (NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM DOM UMENIA PIEŠŤANY 2009 : b.s.).

Balneologické múzeum založili v roku 1928 bratia Imrich a Ľudovít Winterovci spolu s ďalšími nadšencami, ktorí sa v roku 1931 združili do Piešťanskej muzeálnej spoločnosti (PMS). Členovia PMS sa zaslúžili o polozenie základov zbierok pre dnešné piešťanské múzeum, ktorého hlavné sídlo je v budove Kúpeľnej dvorany. Zbierky sú rozčlenené na jednotlivé odvetvia, konkrétne archeológiu, históriu, národopis, balneohistóriu, numizmatiku a prírodné vedy. Samostatnú zbierku tvoria predmety, dokumenty, umelecké diela a knižnica z pozostalostí významného slovenského básnika Ivana Kraska. Knižnicu tvorí viac ako 1400 cenných zväzkov. Piešťanské múzeum, dnes balneologické je v súčasnosti situované v niekoľkých budovách a jeho návštevníkom ponúka niekoľko stálych expozícií (MESTO PIEŠŤANY – SACR 2004 : 14 a n.).

Obrázok 16 **Balneologické múzeum**

Zdroj: fotoarchív autora (Piešťany, 2012)

Pre tých, ktorých viac láka príroda sú ako stvorené Kúpeľný a Mestský park. Ich rozloha je približne stodvadsaťpäť hektárov a ležia na alúviu Váhu. Základy mestského parku začiatkom devätnásteho storočia položil Jozef Erdödy. Kúpeľný park vybudoval Alexander Winter spolu so synmi. Vyskytuje sa tu mnoho vzácnych drevín pochádzajúcich z iných geografických oblastí (MESTO PIEŠŤANY – SACR 2004 : 13).

Pri prechádzke centrom Piešťan pri vstupe na Kolonádový most okamžite zaujme socha barlolámača, ktorý je typickým symbolom mesta. Toto dielo pochádza z rúk akademického

sochára Roberta Kuhmayera z roku 1934 (WINTER 1999 : 23). Na moste zaujmú pozornosť lepty do skla Piesne Detvy a Na salaši zhotovené podľa námetu akademického maliara Martina Benku. Za zmienku stoja aj nápisy nachádzajúce sa na priečeliach mosta – Saluberrimae Pistinienses Thermae (Uzdravujúce piešťanské kúpele) a Surge et ambula (Vstaň a choď). Kolonádový most, inak zvaný aj „sklený“ patrí k najdlhším krytým mostom na Slovensku. Druhým mostom, ktorý vedie cez rieku Váh, je Krajinský most (Kolonádový most v Piešťanoch 2011 : <<http://slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&idp=6156>>).

Obrázok 17 Kolonádový most a socha barlolamača

Zdroj: fotoarchív autora (Piešťany, 2012)

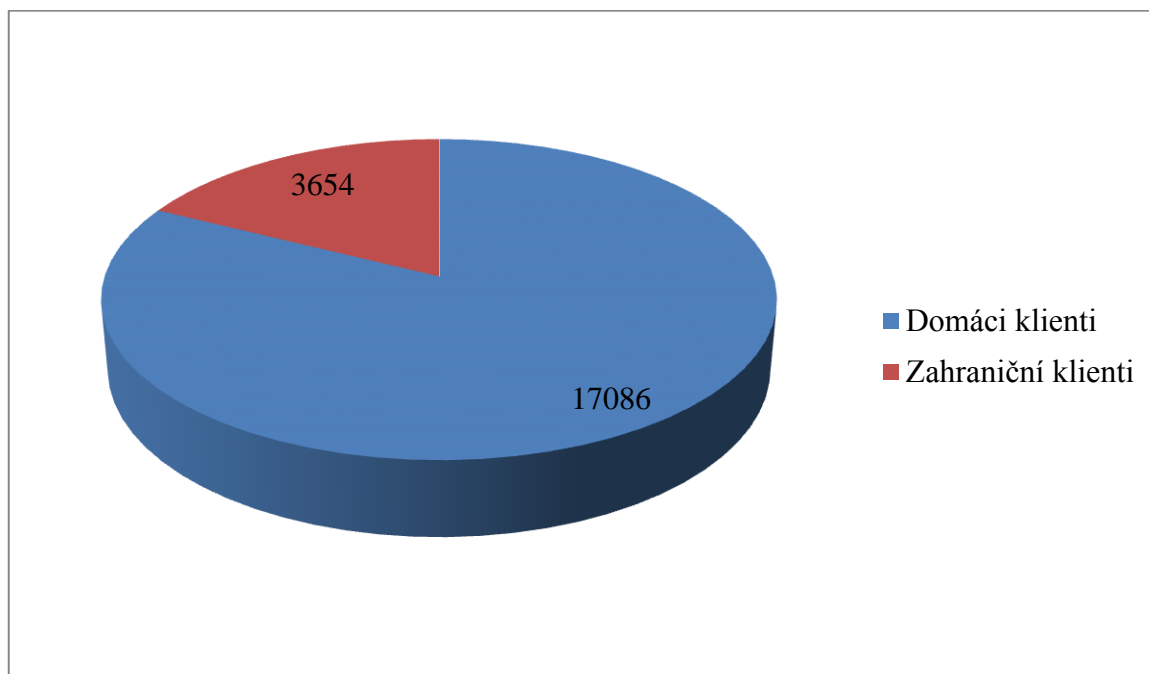
6 KOMPARÁCIA ÚROVNE A KVALITY KÚPEĽNÝCH ZARIADENÍ

Posledná kapitola na základe vykonanej analýzy poskytovaných služieb rozoberá ich úroveň a kvalitu. Najlepším prostriedkom na posúdenie úrovne a kvality je SWOT analýza, pomocou ktorej sú opísané silné a slabé stránky každého kúpeľného zariadenia, a aj ich príležitosti a hrozby. Ďalším prostriedkom na komparáciu sú grafy.

6.1 Komparácia návštevnosti kúpeľov v roku 2010

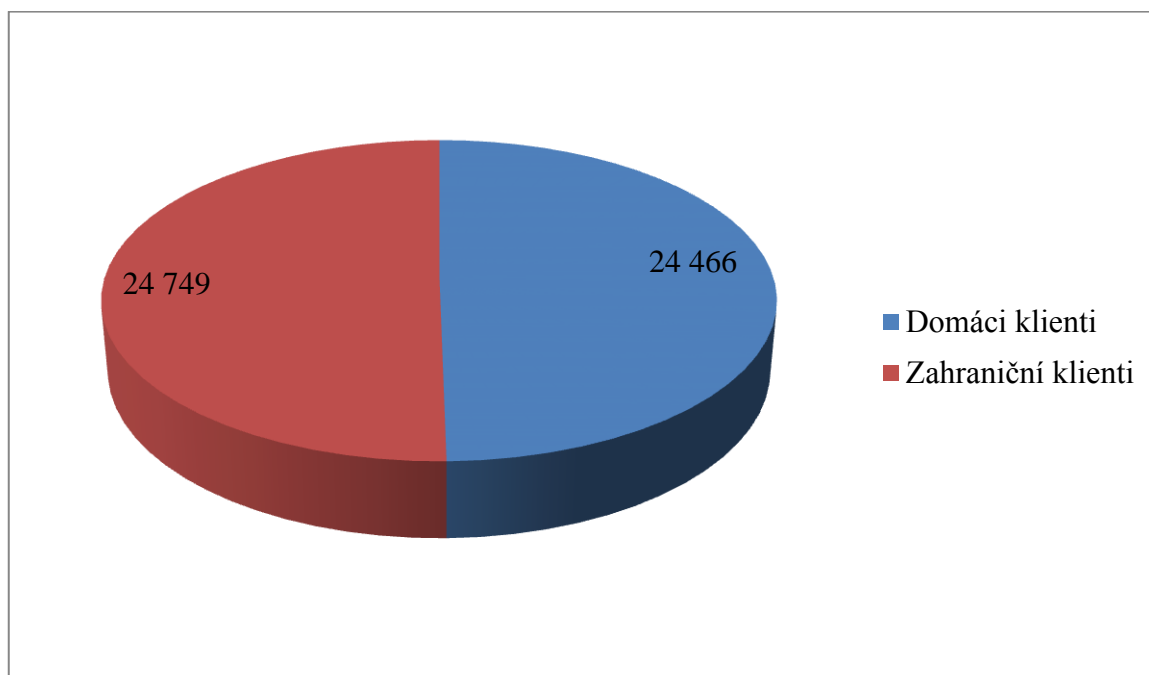
Grafy číslo jeden a dva porovnávajú počet zahraničných a domácich klientov, ktorí navštívili kúpele v roku 2010, čo z istej časti taktiež súvisí s ich kvalitou. Keby totiž kúpele nedisponovali istým stupňom kvality, určite by nevyvolali záujem okrem domácej, aj u zahraničnej klientely.

Graf 1 Návštevnosť kúpeľov Trenčianske Teplice za rok 2010

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Graf 2 Návštevnosť kúpeľov Piešťany za rok 2010

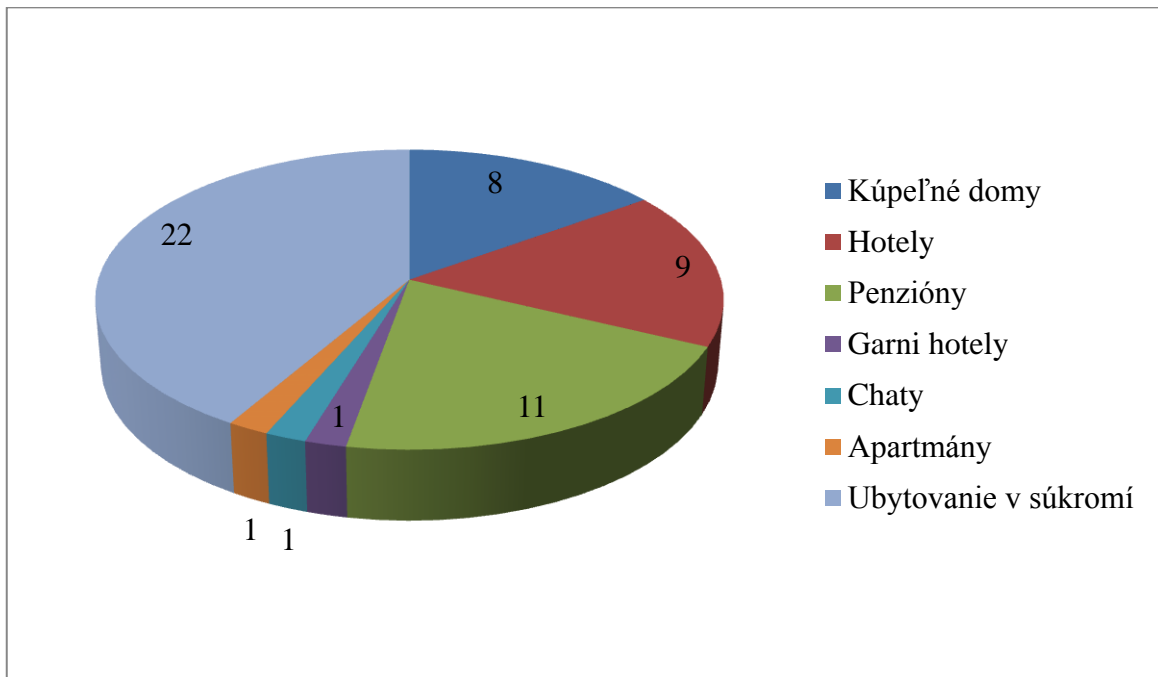

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

6. 2 Komparácia úrovne a kvality ubytovacích zariadení na základe tried

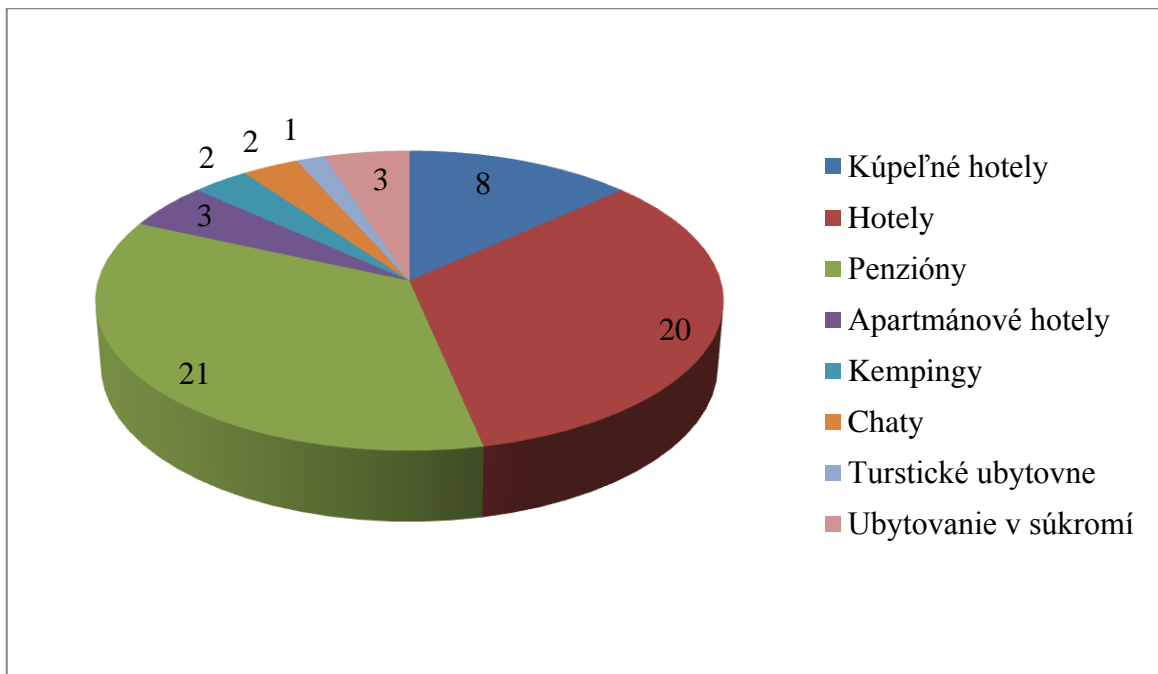
Grafy číslo tri a štyri porovnávajú počet ubytovacích zariadení v oboch mestách. Kúpele Piešťany jednoznačne disponujú väčším množstvom ubytovacích jednotiek a sú na tom lepšie aj z hľadiska kvality. Zatiaľ čo kúpele Trenčianske Teplice disponujú deviatimi hotelmi, v kúpeľoch Piešťany je ich až dvadsaťosem, z toho osem kúpeľných hotelov. Ich kvalitu určuje zaradenie do tried podľa vyhlášky číslo 277/2008 Zbierky zákonov. Kým v Trenčianskych Tepliciach sú všetky hotely trojhviezdičkové, v Piešťanoch sa nachádza aj päť štvorhviezdičkových hotelov a dokonca jeden päťhviezdičkový, čo je na Slovensku absolútne najvyššia možná trieda kvality. Takmer o polovicu viac je v Piešťanoch aj penziónov, presne dvadsaťjeden, v Trenčianskych Tepliciach jedenásť, pričom iba jeden trojhviezdičkový oproti Piešťanom, kde sa nachádza šesť ubytovacích zariadení tejto kategórie. Z hľadiska kvality sú preto Piešťany určite oveľa vhodnejšie pre náročnejšiu klientelu, ktorá si je za istú úroveň služieb ochotná priplatiť.

Graf 3 Ubytovacie zariadenia Trenčianske Teplice

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Graf 4 Ubytovacie zariadenia Piešťany

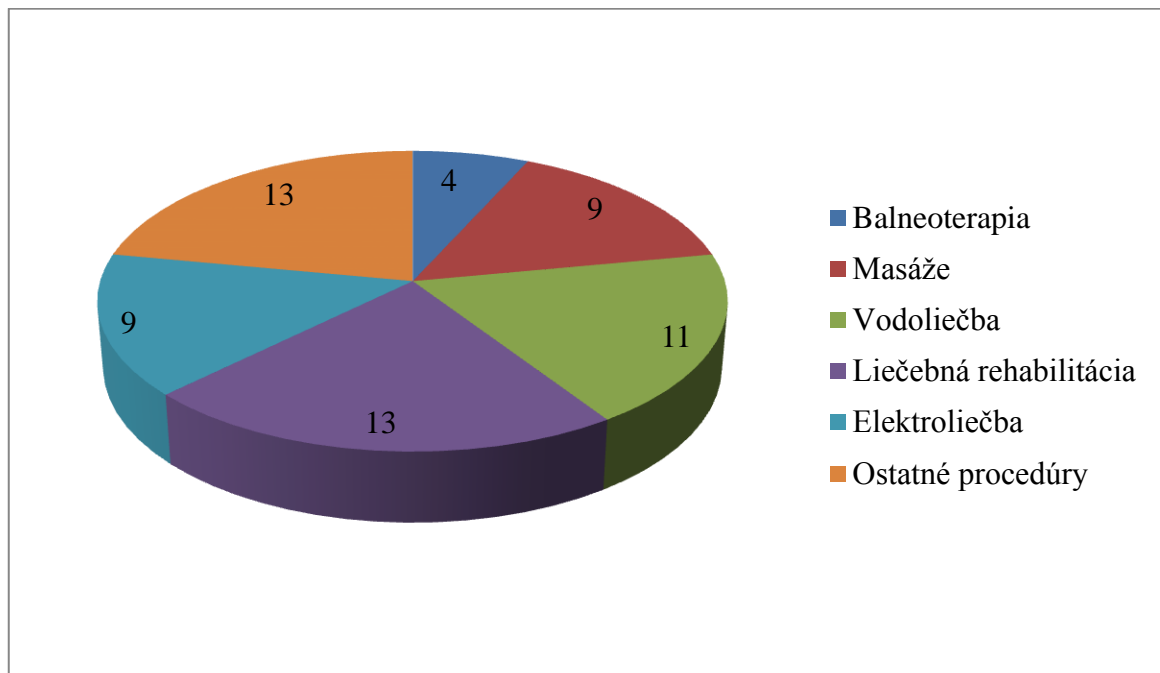
Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

6.3 Komparácia kvality kúpeľných služieb

Grafy číslo päť a šesť porovnávajú kúpeľné služby poskytované v oboch kúpeľoch. O tom, že sú vybrané kúpeľné zariadenia skutočne kvalitné svedčia aj ich získané certifikáty. Kúpele Trenčianske Teplice disponujú certifikátom ISO 9001 : 2008, čo znamená, že sú schopné poskytovať komplexnú kúpeľnú starostlivosť vrátane ubytovacích, stravovacích a doplnkových služieb (Kúpeľníctvo na Slovensku včera a dnes 2008 : <<http://www.voyagemagazin.sk/2008/03/kupelnictvo-na-slovensku-vcera-a-dnes/>>).

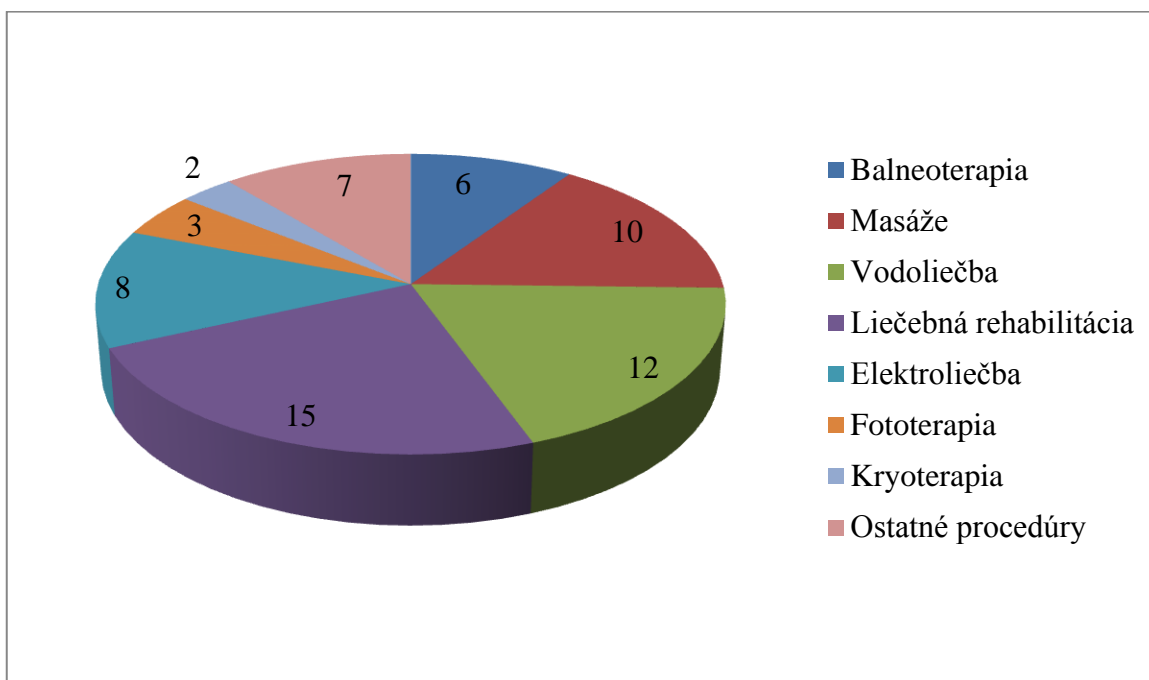
Kúpele Piešťany taktiež disponujú certifikátom ISO 9001:2008. Ďalším certifikátom je TUV Rheinland Medical Wellness Quality Standard, ktorý potvrdzuje, že kúpele spĺňajú prísne štandardy kvality. Certifikát European Spas Association dokazuje, že kúpele Piešťany vyhovujú požiadavkám Európskej kúpeľnej asociácie v oblasti liečby (Certifikáty 2011 : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/company-information/iso-9001-2008>>). Oba kúpele poskytujú v podstate rovnaké služby, avšak iba v Trenčianskych Tepliciach môžu zákazníci absolvovať špeciálnu liečbu psoriázy zvanú Tomesa a naopak len v Piešťanoch kryoterapiu.

Graf 5 Procedúry ponúkané v kúpeľoch Trenčianske Teplice

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Graf 6 Procedúry ponúkané v kúpeľoch Piešťany

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

6. 4 SWOT analýza kúpeľov Trenčianske Teplice a Piešťany

SWOT analýza je nástroj, ktorý pomáha pri identifikácii kľúčových faktorov ovplyvňujúcich strategické postavenie firmy. Určením silných a slabých stránok a ich porovnanie s okolím, teda s trhovými príležitosťami a vonkajšími hrozbami smeruje k syntéze východiska pre formuláciu stratégie. SWOT analýza slúži na orientáciu pri tvorbe stratégie, ale aj na upevňovanie strategickej pozície (BOROVSKÝ – SMOLKOVÁ – NIŇAJOVÁ 2008 : 210).

Tabuľka 7 SWOT analýza kúpeľov Trenčianske Teplice a Piešťany

Interné prostredie kúpeľov Trenčianske Teplice	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitné kúpeľné služby - príjemný personál - jedny z najkvalitnejších kúpeľov na liečbu pohybového aparátu na Slovensku - dobrá dopravná prístupnosť 	<ul style="list-style-type: none"> - mesto vhodné skôr pre staršiu klientelu - slabá infraštruktúra mesta - nevyhovujúca strava v kúpeľných domoch - slabý dopyt zahraničnej klientely - nedostatočná propagácia
Externé prostredie kúpeľov Trenčianske Teplice	
Príležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - účasť na veľtrhoch cestovného ruchu - rokovanie s poisťovňami o výhodnejšom hradení kúpeľných pobytov 	<ul style="list-style-type: none"> - finančná neprístupnosť služieb pre širokú verejnosť - rozvoj wellness a aquaparkov
Interné prostredie kúpeľov Piešťany	
Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - príjemný personál - kvalitné kúpeľné služby - jedny z najkvalitnejších kúpeľov na liečbu pohybového aparátu na Slovensku - dobrá dopravná prístupnosť (diaľnica, letisko) - možnosť kultúrneho vyžitia 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia na zahraničných veľtrhoch
Externé prostredie kúpeľov Piešťany	
Príležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - účasť na veľtrhoch cestovného ruchu - rokovanie s poisťovňami o výhodnejšom hradení kúpeľných pobytov 	<ul style="list-style-type: none"> - finančná neprístupnosť služieb pre širokú verejnosť - plánovaná výstavba kúpeľov v Moravoch nad Váhom - rozvoj kúpeľníctva v okolitých štátoch

Zdroj: vlastné spracovanie (2012)

Oboje kúpele majú za sebou niekoľkoročnú tradíciu a preto sa dajú veľmi jasne vymedziť ako silné, tak aj slabé stránky a prípadné príležitosti a hrozby, s ktorými sa musia kúpeľné zariadenia popasovať.

K najsilnejšej stránke oboch kúpeľov rozhodne patria kvalitné kúpeľné služby. Pri písaní SWOT analýzy bakalárska práca okrem poznatkov získaných vlastnou analýzou čerpala aj z rôznych internetových fór, kde klienti píšú svoje recenzie k navštíveným kúpeľným zariadeniam a práve pri Trenčianskych Tepliciach a Piešťanoch považovali za ich najväčšiu devízu poskytnuté procedúry. Oboje sa zameriavajú na liečbu pohybového aparátu a svojou kvalitou sú si zároveň najväčšou konkurenciou v rámci Slovenska, pretože sú považované za dve najkvalitnejšie kúpeľné zariadenia, čo sa liečby pohybového ústrojenstva týka. Jediným rozdielom je už spomínaná procedúra Tomesa, ktorá sa poskytuje iba v Trenčianskych Tepliciach a kryoterapia, ktorú realizujú v Piešťanoch.

Ďalšou silnou stránkou je nepochybne príjemný a kvalifikovaný personál. Ten je veľmi dôležitým faktorom, lebo od vzdelanosti, prístupu a správania sa personálu k hosťom závisí aj opätovná návštevnosť zákazníkov. Riadiaci pracovníci kúpeľov by mali klásť veľký dôraz na výber zamestnancov, lebo ak je hosť spokojný s prístupom personálu, šíri potom dobré meno kúpeľov naďalej. Avšak nespokojný zákazník šíri svoju nespokojnosť oveľa rýchlejšie. K silným stránkam určite patrí aj dobrá dopravná dostupnosť. Piešťany navyše disponujú letiskom, čo je veľmi výhodný faktor na prilákanie zahraničnej klientely. V súčasnosti slúži najmä pre pravidelnú medzinárodnú charterovú lety určené na prepravu pacientov z a do piešťanských kúpeľov.

K slabým stránkam kúpeľného mesta Trenčianske Teplice rozhodne patrí nevyhovujúca infraštruktúra, najmä pre mladých ľudí. Kultúrne vyžitie možno očakávať jedine v kúpeľných domoch a ostatných ubytovacích zariadeniach, avšak absentuje tu kultúrna inštitúcia ako Dom umenia v Piešťanoch alebo diskoklub. Práve preto sú kúpele Trenčianske Teplice vhodné skôr pre starších klientov a rodiny s deťmi, čo môže do istej miery oslabovať ich zisk. Za slabú stránku podľa niektorých klientov možno považovať aj nevyhovujúcu stravu ponúkanú v kúpeľných domoch. Najslabšou stránkou však je nedostatočná propagácia v zahraničí, čo ovplyvňuje neinformovanosť potenciálnych zákazníkov o vybraných kúpeľných zariadeniach.

Zamestnanci kúpeľov by sa preto mali chopiť príležitosti zúčastňovať sa vo väčšej miere zahraničných veľtrhov, kde sa im otvárajú možnosti osloviť širokú klientelu. Vhodným je napríklad viedenský veľtrh cestovného ruchu Ferien-Messe, ktorého sa každoročne zúčastní okolo stopäťdesiat tisíc návštevníkov, pričom je všeobecne známe, že

rakúski klienti si za kvalitu radi zaplatia. Ďalšou príležitosťou pre získanie väčšieho počtu klientov je oslovenie poisťovní a rokovanie s nimi, lebo v posledných rokoch nastal z ich strany výrazný pokles uhrádzania kúpeľných pobytov.

Z analýzy kúpeľného prostredia vyplynulo niekoľko faktorov, ktoré by mohli ohroziť ich fungovanie v budúcnosti. Prvým faktorom je „boom“ aquaparkov a wellness pobytov, ktoré vyhládávajú najmä rodiny s deťmi a mladí ľudia, čo môže výrazne oslabiť klientelu kúpeľov, nakoľko tu môžu nezávisle od počasia zrelaxovať. Výhodou je pre nich aj priateľnejšia cena v porovnaní s kúpeľmi, ktoré sú nákladmi už menej dostupné širokej verejnosti. Za hrozbu takisto možno považovať aj rozvoj iných kúpeľných zariadení na Slovensku a najmä v susediacich štátoch, ktoré svojou kvalitou v mnohých prípadoch prevyšujú kúpeľné zariadenia na Slovensku. Veľkou hrozbou pre kúpele Piešťany je plánovaná výstavba kúpeľov v Moravanoch nad Váhom, ktorých vlastníkom má byť saudskoarabský princ Meteb bin Abdul Aziz al Saud.

ZÁVER

Tradícia kúpeľníctva na Slovensku existuje už od nepamäti, za čo môžeme vďačiť nespočetnému množstvu minerálnych a termálnych prameňov nachádzajúcich sa na našom území. Ľudia využívali ich priaznivé liečivé účinky ešte dávno pred vybudovaním kúpeľov, no ako náhle sa chýr o ich prospešnosti pre ľudské zdravie rozšíril, začalo sa s budovaním kúpeľných domov, ktoré vo svojich počiatkoch slúžili najmä majetnejšej časti obyvateľstva. Dnes už sú však kúpele a služby v nich poskytované prístupné každému.

Jedným z cieľov bolo jasne a prehľadne opísať súčasný stav riešenej problematiky a zadefinovať pojmy súvisiace s témou bakalárskej práce. Použitých je viacero publikácií autorov zaoberajúcich sa kúpeľníctvom, ubytovacími a stravovacími zariadeniami a kultúrou kúpeľného mesta. Spomenutých je niekoľko definícií, nakoľko každý autor na tematiku nahliada z iného uhla.

Praktická časť bakalárskej práce na úvod štvrtej a piatej kapitoly opísala geografiu a históriu oboch kúpeľov, pretože pre správne chápanie danej témy je potrebné najskôr poznať jednotlivé aspekty, ktoré vplývali na vývoj vybraných kúpeľných zariadení. Potom v práci nasleduje podrobná analýza jednotlivých kúpeľných, ubytovacích a stravovacích služieb a kultúry. O kvalite kúpeľných služieb nemožno pochybovať, nakoľko kúpele každoročne navštívi množstvo domácich i zahraničných klientov. Na základe analýzy neboli zistené veľké rozdiely v poskytovaných službách, snáď jediným podstatným rozdielom je prítomnosť procedúry Tomesa v kúpeľoch Trenčianske Teplice a kryoterapie v kúpeľoch Piešťany. Oboje kúpele majú vypracované veľmi prehľadné brožúry, z ktorých si klient jednoducho môže vybrať jemu vyhovujúce procedúry. Jedným z problémov však môže byť zákon, ktorý výrazne obmedzil preplácanie kúpeľných pobytov a preto je teraz prevaha klientov samoplatcov. Kúpele teda nie sú prístupné širokej verejnosti, tá radšej navštívi aquaparky alebo wellness, ktoré predstavujú hrozbu pre kúpeľníctvo. Odozvou kúpeľov na aquaparky a wellness je one-day-spa, ktoré sa stáva medzi klientmi čoraz obľúbenejšie.

Ubytovacie zariadenia v oboch kúpeľoch vyhovujú stanoveným kategóriám a triedam. Ich interiér taktiež zodpovedá stanoveným požiadavkám, avšak vonkajší vzhľad je často odpudzujúci. Konkrétne napríklad liečebný dom Krym alebo kúpeľný hotel Balnea Esplanade zvonku vyzerajú staro a ošarpane, čo môže odlákať potenciálnych klientov. Významnou rekonštrukciou prešiel liečebný dom Pax, ktorý určite uspokojí aj náročnejšiu

klientelu. Výhodou kúpeľných domov je komplexnosť služieb, kde sú okrem ubytovacích služieb poskytované aj stravovacie a kúpeľné služby, takže klient môže využívať všetky potrebné služby v rámci jedného zariadenia. Týmito službami disponujú kúpeľné domy v Trenčianskych Tepliciach, v Piešťanoch sú na to určené kúpeľné hotely, niektoré z nich priamo prepojené s kúpeľnými domami poskytujúcimi procedúry. Kúpele Piešťany disponujú väčším množstvom ubytovacích a stravovacích zariadení, čo umožňuje ubytovanie viacerých hostí a teda aj väčšie množstvo predaných procedúr.

Čo sa kultúry týka, Trenčianske Teplice sú vhodnejšie skôr pre staršiu klientelu, nakoľko v meste absentuje kultúrna inštitúcia, či diskoklub. V Piešťanoch funkciu kultúry okrem iných plní aj Dom umenia, kde sú usporadúvané rôzne vernisáže, koncerty, či divadelné predstavenia. Za veľkú výhodu Piešťan je považovaná ich lokalizácia na kúpeľnom ostrove, kde je pokojná atmosféra a pokiaľ má klient záujem o rušnejšiu atmosféru, stačí keď prejde kolonádovým mostom na pešiu zónu. V oboch kúpeľoch sa nachádzajú kúpeľné dvorany, ktoré taktiež plnia funkciu kultúry.

Pri komplexnom zhodnotení vybraných kúpeľných zariadení nemožno pochybovať o ich úrovni a kvalite, čo sa odzrkadľuje aj na počte klientov, ich spokojnosti so službami a následnej návratnosti. Svojou ponukou a poskytnutými službami sú o niečo vopred kúpele Piešťany, avšak Trenčianske Teplice môžu rekonštrukciou nevyužitých a chátrajúcich kúpeľných domov výrazne zväčšiť ubytovacie kapacity. Hlbšia analýza úrovne a kvality služieb, napríklad aj prostredníctvom dotazníka, bude rozobratá v rámci diplomovej práce, ktorá bude obsahovať aj možné návrhy na zlepšenie úrovne a kvality vybraných kúpeľných zariadení.

LITERATÚRA A PRAMENE

- BOROVSKÝ, J. – SMOLKOVÁ, E. – NIŇAJOVÁ, I. *Cestovný ruch trendy a perspektívy*. Bratislava : Iura Edition, 2008. 280. ISBN 978-80-8078-215-3.
- DOLEŽAL, D. *Svetový fenomén kúpeľnej liečby*. Bratislava : Fotostudio Havran, 2002. 80. ISBN 80-968831-0-0.
- ELIAŠOVÁ, D. *Kúpeľníctvo*. Bratislava : Ekonom, 2003. 150. ISBN 80-225-1687-2.
- FÁBRYOVÁ, M. *Kúpele a termálne kúpaliská*. Harmanec : VKÚ, 2004. 107. ISBN 80-8042-401-2.
- HENSEL, J. a kol. *Balneografia Slovenska*. Bratislava : Slovenská akadémia vied a umení, 1951. 456.
- KOLLÁR – ŠURÁNYI – KOLLÁR. *Jesenná príloha časopisu Krásy Slovenska*. Bratislava : Dajama, 2011.
- KRUPA, V. *Danubius Health Spa Resort Thermia Palace*. Piešťany : Hotel Thermia Palace, 2012. 12.
- KÚPELE PIEŠŤANY. *Cenník 2012*. Piešťany, 2011.
- KÚPELE PIEŠŤANY. *Prehľad základných procedúr*. Piešťany, 2011.
- KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE. *Hotel Slovakia*. Trenčianske Teplice, 2011.
- KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE. *Liečebný dom Krym*. Trenčianske Teplice, 2011.
- KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE. *Liečebný dom PAX*. Trenčianske Teplice, 2011.
- KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE. *One-Day-Spa*. Trenčianske Teplice, 2011.
- KÚPELE TRENČIANSKE TEPLICE. *Spa & wellness procedúry*. Trenčianske Teplice, 2011.
- LENOVSKÝ, L. *Kultúra kúpeľného mesta*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta, 2009. 183. ISBN 978-80-8094-513-8.
- MESTO PIEŠŤANY – SACR. *Vitajte v regióne Piešťany*. Piešťany : Mesto Piešťany, 2004. 31.
- MULÍK, J. *Dejiny kúpeľov a kúpeľníctva na Slovensku*. Martin : Osveta, 1981. 169. ISBN 70-021-81.
- NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM. *Národné osvetové centrum Dom umenia Piešťany*. Piešťany, 2009.
- NOVACKÁ, Ľ. A kol. *Cestovný ruch, technika služieb, delegát a sprievodca*. Bratislava : Ekonom, 2010. 472. ISBN 978-80-225-2982-2.

ORIEŠKA, J. *Služby cestovného ruchu*. Banská Bystrica : Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, 1998. 262. ISBN 80-8055-110-3.

PATÚŠ, P. – TÓTHOVÁ, A. *Cestovný ruch III Manažment pohostinských zariadení*. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta, Katedra manažmentu kultúry a turizmu, 2001. 130. ISBN 80-8050-412-1.

REBRO, A. a kol. *Vody uzdravujúce a osviežujúce*. Martin : Osveta, 1979. 253. ISBN 70-004-79.

WINTER, E. *Kúpele Piešťany v pamätiach Ľudovíta Wintera*. Bratislava : Slovenské národné múzeum – Múzeum židovskej kultúry, 1999. 109. ISBN 80-8060-007-4.

Balnea Palace. [online]. b.r. [cit.2012-16-03]. Dostupné na internete : <http://www.booking.com/hotel/sk/balnea-palace.sk.html?aid=333372;label=balnea-palaceWrPS7AIVqKUKbZ5I*wmKOQS5252135028;ws=>>.

Certifikáty. [online]. 2011 [cit.2012-04-04]. Dostupné na internete : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/company-information/iso-9001-2008>>>.

Električka znova veselo húkala. [online]. 2012 [cit.2012-13-03]. Dostupné na internete : <<http://www.teplice.sk/action.php?id=496&count=&zalozka=496>>>.

Hamman a Sina. [online]. 2009 [cit.2012-13-03]. Dostupné na internete : <<http://turista.teplice.sk/cil/1548/detail>>>.

História kúpeľov. [online]. 2011 [cit.2012-14-03]. Dostupné na internete : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupele-piestany/historia-kupelov>>>.

Hotel Krym. [online]. 2011 [cit.2012-08-03]. Dostupné na internete : <<http://www.sunflowers.sk/slovensko/trencianske-teplice/hotel-krym.php>>>.

Charakteristika Art Film Festu. [online]. b.r. [cit.2012-13-03]. Dostupné na internete : <<http://www.artfilmfest.sk/festival/o-festivale/>>>.

Kolonádový most v Piešťanoch. [online]. 2011 [cit.2012-20-03]. Dostupné na internete : <<http://slovakia.travel/entitaview.aspx?l=1&idp=6156>>>.

Kultúra. [online]. b.r. [cit.2012-13-03]. Dostupné na internete : <http://www.kupele-teplice.sk/kultura_a_volny_cas/kultura/>>.

Kúpele Trenčianske Teplice – Liečebný dom PAX. [online]. b.r. [cit.2012-09-03]. Dostupné na internete : <http://www.travelguide.sk/svk/ubytovanie/kupele-trencianske-teplice-liecebny-dom-pax_51377_1_1.html>>.

Kúpeľné hotely. [online]. 2011 [cit.2012-16-03]. Dostupné na internete : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelne-hotely>>>.

Kúpeľné hotely Piešťany. [online]. b.r. [cit.2012-16-03]. Dostupné na internete : <<http://relaxos.sk/>>.

Kúpeľné mesto Trenčianske Teplice. [online]. 2009 [cit.2012-12-03]. Dostupné na internete : <<http://www.visittrencin.sk/objekt/kupelne-mesto-trencianske-teplice>>.

Kúpeľníctvo na Slovensku včera a dnes. [online]. 2008 [cit.2012-20-03]. Dostupné na internete : <<http://www.voyagemagazin.sk/2008/03/kupelnictvo-na-slovensku-vcera-a-dnes/>>.

Liečebné kúpele v Slovenskej republike. [online]. 2008 [cit.2012-18-01]. Dostupné na internete : <http://www.ask.sk/sk/liecebne_kupele.php>.

Pax. [online]. 2011 [cit.2012-09-03]. Dostupné na internete : <http://www.kupele-teplice.sk/liecebne_domy/pax/>.

Príroda. [online]. 2009 [cit.2012-14-03]. Dostupné na internete : <<http://www.pic.piestany.sk/prakticke-info/piestany-a-okolie/priroda/>>.

Termálna minerálna voda. [online]. 2011 [cit.2012-15-03]. Dostupné na internete : <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/opisy/kupelne-procedury/termalna-mineralna-voda>>.

Termálne kúpele a balneoterapia. [online]. 2011 [cit.2012-02-03]. Dostupné na internete : <http://www.kupele-teplice.sk/relax_a_procedury/procedury_a_masaze/termalne_kupele_a_balneoterapia/>.

Trenčianske Teplice. [online]. b.r. [cit.2012-27-02]. Dostupné na internete : <<http://portal.gov.sk/portal/sk/Default.aspx?CatID=109&cityID=506613>>.

Trenčianske Teplice. [online]. b.r. [cit.2012-27-02]. Dostupné na internete : <http://www.szs.edu.sk/advs_99/t_teplic.htm>.

Trenčianske Teplice – Hotel Slovakia. [online]. b.r. [cit.2012-10-03]. Dostupné na internete : <<http://www.herkules.sk/verbal/trencianske-slovakia/>>.

Ubytovanie – hotely, penzióny, privát. [online]. 2012 [cit.2012-08-03]. Dostupné na internete : <<http://www.teplice.sk/page.php?id=46-1-12>>.

Ubytovanie Piešťany. [online]. 2011 [cit.2012-16-03]. Dostupné na internete : <<http://www.ubytujsa.sk/sk/ubytovanie-piestany-hotel>>.

Vyhľadávka Ministerstva hospodárstva, ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried. [online]. 2008 [cit.2012-25-02]. Dostupné na internete : <<http://www.zbierka.sk/zz/predpisy/default.aspx?PredpisID=208291&FileName=zz2008-00277-0208291&Rocnik=2008>>.

Zákon o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

[online]. 2005 [cit.2012-20-02]. Dostupné na internete :
<<http://www.zakon.sk/Main/lwDefault.aspx?Template=lwTArticles.ascx&phContent=~%2fZzSR%2flwFulltext.ascx>>.

Zákon o rozsahu uhrádzanej zdravotnej starostlivosti. [online]. 2005 [cit.2012-20-02].
Dostupné na internete : <<http://www.zdravie.sk/sz/content/464-23132/zakon-5772004-zz-o-rozsahu-uhradzanej-zdravotnej-starostlivosti.html>>.